T. C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

www.balioglu.net

# RİZE BELEDİYESİ

## 2018 Yılı Sayıştay Denetim Raporu

Kasım 2019

# İÇERİK

**RİZE BELEDİYESİ 2018 YILI SAYIŞTAY DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU** **1**

**RİZE BELEDİYESİ 2018 YILI SAYIŞTAY PERFORMANS DENETİM RAPORU** **32**

www.balioglu.net

www.balioglu.net

# RİZE BELEDİYESİ
# 2018 YILI
# SAYIŞTAY DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU

# İÇİNDEKİLER


1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ ..... 1
2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU ..... 7
3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU ..... 8
4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI ..... 8
5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ ..... 8
6. DENETİM GÖRÜŞÜ ..... 11
7. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAKLARI ..... 11
8. DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMEYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER ..... 18
9. EKLER ..... 27


www.balioglu.net

# TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1: Teşkilat Şeması ..... 3
Tablo 2: Belediyenin Kurduğu ve Sermaye Ortağı Olduğu Şirket ..... 4
Tablo 3: 2016 – 2018 Dönemi Bütçe Giderlerinin Ekonomik Sınıflandırma Açısından Seyri . 4
Tablo 4: 2016 – 2018 Dönemi Bütçe Gelirlerinin Ekonomik Sınıflandırma Açısından Seyri .. 5
Tablo 5: 2018 Yılı Bütçesi ile Verilen Ödenekler ve Gerçekleşen Tutarlar ..... 5
Tablo 6: 2018 Yılı Bütçesi Gelir Kalemleri ile Gerçekleşen Tutarlar ..... 6

www.balioglu.net

# KISALTMALAR

| | | |
|---|---|---|
| **KDV** | **:** | Katma Değer Vergisi |
| **LPG** | **:** | Sıvılaştırılmış Petrol Gazları |
| **Rizesu Yap-İş:** | | Rize İli Yerel Yönetimler Andon İçmesuyu Tesisleri Yapma ve İşletme Birliği |
| **S.S.** | **:** | Sınırlı Sorumlu |
| **TL** | **:** | Türk Lirası |

www.balioglu.net

# BULGU LİSTESİ

A. **Denetim Görüşünün Dayanakları**

1. Alınan Çekler Hesabının Kullanılmaması

2. Belediye Tarafından Diğer Kurumlara Yapılan Tahsislerin Muhasebe Kayıtlarında Takip Edilmemesi

3. Faaliyet Konusu Olmayan Giderlere İlişkin Katma Değer Vergisi Tutarlarının İndirim Konusu Yapılması

4. Belediye Adına Tapuda Kayıtlı Bulunan Bazı Taşınmazların Belediye Kayıtlarında Yer Almaması

5. Belediyeye Ait Bazı Taşınmazların Değer Tespitinin Yapılmaması ve Muhasebe Kayıtlarına Alınmaması

B. **Denetim Görüşünü Etkilemeyen Tespit ve Değerlendirmeler**

1. İlan ve Reklam Vergisinin Bazı Mükelleflere Tahakkuk Ettirilmemesi veya Eksik Tahakkuk Ettirilmesi

2. Belediyeye Ait Bazı Taşınmazların Ecrimisil Karşılığında Kullandırılması

3. Borçlanma Sınırlarının Aşılması ve Yüzde Onu Aşan Borçlanma İçin Bakanlıktan İzin Alınmaması

4. Toplu Taşıma Hizmetinin Mevzuata Aykırı Olarak Gerçekleştirilmesi

5. Hafriyat ve İnşaat Atıklarının Döküm ve Bertaraf Sahaları ile Depolama Sahalarının Belirlenmemesi

6. Otopark Bedeli Olarak Alınan Paraların Amacı Dışında Kullanılması

www.balioglu.net

# 1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

## 1.1 Mevzuat ve Görevler

İl Belediyesi tüm hizmetlerini; 5393 sayılı Belediye Kanunu ve 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'na göre gerçekleştirmektedir.

Bu kanunların dışında hizmet alanlarına göre tabi olunan temel yasal mevzuat aşağıda gösterilmiştir:

1) 2709 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasası

2) 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu, 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu, 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu

3) 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu

4) 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu

5) 5779 sayılı İl Özel İdarelerine ve Belediyelere Genel Bütçe Vergi Gelirlerinden Pay Verilmesi Hakkında Kanun

6) 2972 sayılı Mahalli İdareler ile Mahalle Muhtarlıkları ve İhtiyar Heyetleri Seçimi Hakkında Kanun

7) 1608 sayılı Umuru Belediyeye Müteallik Ahkamı Cezaiye Hakkında 16 Nisan 1340 Tarih ve 486 Numaralı Kanunun Bazı Maddelerini Muaddil Kanun

8) 5326 sayılı Kabahatler Kanunu

9) 3572 sayılı İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına Dair Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulüne Dair Kanun

10) 5355 sayılı Mahalli İdare Birlikleri Kanunu

İl Belediyelerinin görev, yetki ve sorumlulukları 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 14'üncü maddesinde düzenlenmiştir. Buna göre, ana başlıklar itibarıyla, il belediye başkanlığının yetki, görev ve sorumlulukları şunlardır:

İmar, su ve kanalizasyon, ulaşım gibi kentsel alt yapı; coğrafî ve kent bilgi sistemleri; çevre ve çevre sağlığı, ağaçlandırma, park ve yeşil alanlar; konut; kültür ve sanat, turizm ve tanıtım, gençlik ve spor orta ve yükseköğrenim öğrenci yurtları; kadınlar ve çocuklar için konukevleri açma; sosyal hizmet ve yardım, nikâh, meslek ve beceri kazandırma; gıda ile ilgili olanlar dâhil birinci sınıf gayrisıhhî müesseseleri ruhsatlandırma; ekonomi ve ticaretin geliştirilmesi hizmetlerini yapar veya yaptırır. Gıda bankacılığı yapabilir. Her çeşit toptancı hallerini ve mezbahaları yapabilir, sağlık merkezleri, hastaneler, gezici sağlık üniteleri ile yetişkinler, yaşlılar, engelliler, kadınlar, gençler ve çocuklara yönelik her türlü sosyal ve kültürel hizmetleri yürütebilir, geliştirebilir ve bu amaçla sosyal tesisler kurabilir, meslek ve

www.balioglu.net

beceri kazandırma kurslarını açabilir, işletebilir veya işlettirebilir.

Mahalli idare birimi olan belediyeler üzerinde merkezi idarenin vesayet yetkisi, Cumhurbaşkanı hükümet sisteminden önce tek başına İçişleri Bakanlığı tarafından kullanılmaktaydı. Cumhurbaşkanı hükümet sisteminden sonra İçişleri Bakanlığına bağlı Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü, Yerel Yönetimler Genel Müdürlüğü adı altında, 10.07.2018 tarih ve 30474 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 1 numaralı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile Çevre ve Şehircilik Bakanlığı bünyesinde kurulmuştur.

Cumhurbaşkanı hükümet sisteminden sonra mahalli idareler alanında İçişleri Bakanlığı ve Çevre ve Şehircilik Bakanlığı görevlendirilmiştir. Denetim ve soruşturma İçişleri Bakanlığı tarafından yürütülmektedir.

Mahalli idarelerin iş ve işlemlerine dair mevzuatla verilen görev ve hizmetleri yapmak, takip etmek, sonuçlandırmak ve geliştirmek, mahalli idare yatırım ve hizmetlerinin kalkınma planları ile yıllık programlara uygun şekilde yapılmasını gözetmek, mahalli idareler personelinin hizmet içi eğitimini planlamak ve uygulanmasını takip etmek, mahalli idarelerin teşkilat, araç ve kadro standartlarını tespit etmek gibi konularında ise Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Yerel Yönetimler Genel Müdürlüğü yetkilidir.

www.balioglu.net

### 1.2 Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

Belediye teşkilâtı, norm kadroya uygun olarak yazı işleri, malî hizmetler, fen işleri ve zabıta birimlerinden oluşur.

Beldenin nüfusu, fizikî ve coğrafî yapısı, ekonomik, sosyal ve kültürel özellikleri ile gelişme potansiyeli dikkate alınarak, norm kadro ilke ve standartlarına uygun olarak gerektiğinde sağlık, itfaiye, imar, insan kaynakları, hukuk işleri ve ihtiyaca göre diğer birimler oluşturulabilir. Bu birimlerin kurulması, kaldırılması veya birleştirilmesi belediye meclisinin kararıyla olur.

Belediyenin teşkilat yapısında, doğrudan Başkana bağlı 6 adet birim belirlenmiştir. Bunlar; Özel Kalem Müdürlüğü, İnsan Kaynakları ve Eğitim Müdürlüğü, Hukuk İşleri Müdürlüğü, Makine İkmal Bakım ve Onarım Müdürlüğü, Muhtarlık İşleri Müdürlüğü ve Basın Yayın ve Halkla İlişkiler Müdürlüğüdür. Başkana bağlı 5 adet başkan yardımcısı bulunmaktadır. Belediyenin 15 adet hizmet birimi, alan ve amaçlarına göre ilgili başkan yardımcılığına bağlıdır. İl Belediyesi teşkilât yapısına ait hiyerarşik sistem bünyesindeki görevler ve personele ilişkin bilgiler tabloda detaylandırılmıştır.

**Tablo 1: Teşkilat Şeması**

| **Belediye Başkanı** | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|
| **Başkanlık Makamına Bağlı Müdürlükler** | **Başkan Yardımcısı** | **Başkan Yardımcısı** | **Başkan Yardımcısı** | **Başkan Yardımcısı** | **Başkan Yardımcısı** |
| Özel Kalem Müdürlüğü | Mali Hizmetler Müdürlüğü | İtfaiye Müdürlüğü | Fen İşleri Müdürlüğü | İmar ve Şehircilik Müdürlüğü | Yazı İşleri Müdürlüğü |
| Basın Yayın ve Halkla İlişkiler Müdürlüğü | | Veteriner İşleri Müdürlüğü | Park ve Bahçeler Müdürlüğü | Yapı Kontrol Müdürlüğü | Kültür ve Sosyal İşleri Müdürlüğü |
| İnsan Kaynakları ve Eğitim Müdürlüğü | | Hal Müdürlüğü | Rize Su ve Kanalizasyon Müdürlüğü | Plan ve Proje Müdürlüğü | Temizlik İşleri Müdürlüğü |
| Hukuk İşleri Müdürlüğü | | | Ulaşım Hizmetleri Müdürlüğü | | Zabıta Müdürlüğü |
| Makine İkmal Bakım ve Onarım Müdürlüğü | | | | | |
| Muhtarlık İşleri Müdürlüğü | | | | | |

www.balioglu.net

İl Belediyelerindeki tüm kadrolara yapılacak olan atamalar kanun ve yönetmeliklerde belirtilen kriterlere uygun olarak belediye başkanınca yapılır. 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun "*Norm kadro ve personel istihdamı*" başlıklı 49'uncu maddesinin 7'inci fıkrası gereği, belediye başkanınca, norm kadrosunda belediye başkan yardımcısı bulunan belediyelerde norm kadro sayısına bağlı kalınmaksızın; belediye başkanı, zorunlu gördüğü takdirde, nüfusu 50.000'e kadar olan belediyelerde bir, nüfusu 50.001-200.000 arasında olan belediyelerde iki, nüfusu 200.001-500.000 arasında olan belediyelerde üç, nüfusu 500.000 ve fazla olan belediyelerde dört belediye meclis üyesini belediye başkan yardımcısı olarak görevlendirebilir. Teşkilatlanmada oluşturulan her birim, kendi faaliyet ve görev alanları ile ilgili yönetmeliklerini hazırlayarak, belediye meclisinin onayından geçirerek yürürlüğe koyar ve bu esaslar üzerinden faaliyetlerini sürdürür. Belediyede çalışan memur ve sözleşmeli personel 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'na; işçiler ise 1475 ve 4857 sayılı İş Kanunlarına tabi olup tüm personelin sosyal güvenlik işlemleri 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu uyarınca gerçekleştirilir. Belediyede istihdam edilen 220 personelin 21'i müdür, 13'ü şef, 129'u memur, 36'sı işçi ve 21'i ise sözleşmeli personelden

oluşturmaktadır. Belediyede personel sayısı bir önceki yıla göre artış göstermiştir.

İl Belediyesine bağlı, ilgili ve ilişikli kamu idareleri ile kurdukları ve/veya sermaye ortağı olduğu şirketler aşağıdaki tabloda gösterilmiştir:

**Tablo 2: Belediyenin Kurduğu ve Sermaye Ortağı Olduğu Şirket**

| Şirket Adı | Sermayesi (TL) | Ortaklık Oranı (%) |
|---|---|---|
| RİBELSAN LTD.ŞTİ | 7.997.920,00 | 99,974 |

### 1.3 Mali Yapı

Belediye bütçesi, program bütçe esasına göre hazırlanmak suretiyle mali yıl içindeki gelir ve gider tahminlerini gösteren, gelirlerin toplanmasına ve harcamaların yapılmasına izin veren bir meclis kararıdır.

Bütçe giderlerinin ekonomik olarak sınıflandırıldığı Tablo 3 aşağıda gösterilmiştir:

**Tablo 3: 2016 – 2018 Dönemi Bütçe Giderlerinin Ekonomik Sınıflandırma Açısından Seyri**

| Gider Türü | 2016 Yılı (TL) (A) | 2017 Yılı (TL) (B) | 2018 Yılı (TL) (C) | Değişim Oranı (D=C-B/B) (%) |
|---|---|---|---|---|
| Personel Giderleri | 14.479.707,70 | 19.744.372,50 | 18.171.726,42 | -7,97 |
| S.G.K. Devlet Prim Giderleri | 2.067.255,68 | 2.201.763,36 | 2.767.645,85 | 25,70 |
| Mal ve Hizmet Alım Giderleri | 75.440.420,72 | 93.272.635,33 | 104.259.605,47 | 11,78 |
| Faiz Giderleri | 4.965.842,78 | 3.622.528,58 | 5.434.891,59 | 50,03 |
| Cari Transferler | 5.000.235,95 | 4.243.515,12 | 4.986.228,30 | 17,50 |
| Sermaye Giderleri | 17.468.497,60 | 41.105.772,55 | 42.786.462,90 | 4,09 |
| Sermaye Transferleri | 0,00 | 0,00 | 0,00 | 0 |
| Borç Verme | 0,00 | 0,00 | 0,00 | 0 |
| Yedek Ödenekler | 0,00 | 0,00 | 0,00 | 0 |
| **Bütçe Gider Toplamı** | **119.421.960,43** | **164.190.587,44** | **178.406.560,53** | **8,66** |

Bütçe giderlerinin ekonomik olarak sınıflandırıldığı tabloda gösterildiği üzere, İdarenin bütçe gider toplamı 178.406.560,53-TL ile 2018 döneminde % 8,66 oranında artış göstermiştir. Tablodaki gider kalemleri incelendiğinde ise; giderler içindeki payı oransal anlamda en yüksek artışın % 50,03 ile Faiz Giderleri kalemi olduğu görülmektedir. Bunun sebebi de 2018 yılında kredi faizlerinin yüksek olmasından dolayı, kamu ve özel bankalardan alınan kredilere yapılan faiz ödemelerinin artmış olmasıdır.

Bütçe gelirlerinin ekonomik olarak sınıflandırıldığı tablo aşağıda gösterilmiştir:

www.balioglu.net

**Tablo 4: 2016 – 2018 Dönemi Bütçe Gelirlerinin Ekonomik Sınıflandırma Açısından Seyri**

| Gelir Türü | 2016 Yılı (TL) (A) | 2017 Yılı (TL) (B) | 2018 Yılı (TL) (C) | Değişim Oranı (D=C-B/B) (%) |
|---|---|---|---|---|
| Vergi Gelirleri | 20.264.011,65 | 16.880.738,32 | 21.327.867,09 | 26,34 |
| Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri | 22.361.848,09 | 24.315.664,09 | 28.436.171,93 | 16,95 |
| Alınan Bağış ve Yardım ile Özel Gelirler | 1.649.676,13 | 26.537.333,53 | 11.137.263,79 | -58,03 |
| Diğer Gelirler | 64.479.795,85 | 75.877.339,46 | 92.875.806,13 | 22,40 |
| Sermaye Gelirleri | 4.236.753,13 | 8.552.043,22 | 10.856.794,39 | 26,95 |
| Bütçe Gelirleri Toplamı | 112.992.084,85 | 152.163.118,62 | 164.633.903,33 | 8,20 |
| Bütçe Gelirlerinden Red ve İadeler Toplamı | 1.671.450,65 | 596.745,56 | 571.695,42 | -4,20 |
| **Net Bütçe Gelirleri Toplamı** | **111.320.634,20** | **151.566.373,06** | **164.062.207,91** | **8,24** |

Bütçe gelirlerinin ekonomik olarak sınıflandırıldığı Tablo 4'deki veriler dikkate alındığında, bir önceki yıla göre gelirler % 8,24 oranında artış göstermiştir. Artışın temel sebebi, Vergi Gelirleri ile Sermaye Gelirleri kalemlerindeki artıştır. Ana gelir kalemlerinden birisi olan vergi gelirlerinin 2018 yılında bir önceki yıla göre % 26,34 oranında artış gösterdiği görülmektedir. Bunun sebebi de vergi gelirleri kaleminde yapılan tahsilatlardır.

Belediyenin 2018 dönemi bütçe tahmini ve gerçekleşmeleri Tablo 5 ve Tablo 6'da gösterilmektedir.

**Tablo 5: 2018 Yılı Bütçesi ile Verilen Ödenekler ve Gerçekleşen Tutarlar**

| Gider Türü | 2018 Yılı Bütçesi Gider Kalemleri (TL) (A) | 2018 Yılı Gerçekleşen (TL) (B) | Gerçekleşme Oranı (%) (C=B/A) |
|---|---|---|---|
| Personel Giderleri | 19.536.000,00 | 18.171.726,42 | 93,02 |
| S.G.K. Devlet Prim Giderleri | 2.525.000,00 | 2.767.645,85 | 109,61 |
| Mal ve Hizmet Alım Giderleri | 96.801.000,00 | 104.259.605,47 | 107,71 |
| Faiz Giderleri | 2.600.000,00 | 5.434.891,59 | 209,03 |
| Cari Transferler | 4.861.000,00 | 4.986.228,30 | 102,58 |
| Sermaye Giderleri | 15.337.000,00 | 42.786.462,90 | 278,98 |
| Sermaye Transferleri | 0,00 | 0,00 | 0 |
| Borç Verme | 0,00 | 0,00 | 0 |
| Yedek Ödenekler | 8.340.000,00 | 0,00 | 0 |
| **BÜTÇE GİDER TOPLAMI** | **150.000.000,00** | **178.406.560,53** | **118,94** |

www.balioglu.net

Buna göre 2018 yılında Bütçe Giderleri % 118,94 seviyesinde gerçekleşmiştir. Mal ve Hizmet Alımları Giderleri % 107,71 oranında gerçekleşmiştir. Faiz Giderlerinde ise % 209,03 oranında gerçekleşmiş ve başlangıç bütçesinde öngörülen tutar aşılmıştır.

**Tablo 6: 2018 Yılı Bütçesi Gelir Kalemleri ile Gerçekleşen Tutarlar**

| **Gelirin Türü** | **2018 Yılı Bütçesi Gelir Kalemleri (TL) (A)** | **2018 Yılı Gerçekleşen (TL) (B)** | **Gerçekleşme Oranı (%) (C=B/A)** |
|---|---|---|---|
| Vergi Gelirleri | 24.834.200,00 | 21.327.867,09 | 85,88 |
| Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri | 25.235.000,00 | 28.436.171,93 | 112,69 |
| Alınan Bağış ve Yrd. ile Özel Gelirler | 1.000.000,00 | 11.137.263,79 | 1113,73 |
| Diğer Gelirler | 80.464.200,00 | 92.875.806,13 | 115,43 |
| Sermaye Gelirleri | 18.466.600,00 | 10.856.794,39 | 58,79 |
| Alacaklardan Tahsilatlar | 0,00 | 0,00 | 0 |
| **BÜTÇE GELİRLERİ TOPLAMI** | **150.000.000,00** | **164.633.903,33** | **109,76** |
| Bütçe Gelirlerinden Red ve İadeler Topl. | | 571.695,42 | |
| **NET BÜTÇE GELİRLERİ TOPLAMI** | **150.000.000,00** | **164.062.207,91** | **109,37** |
| Borçlanma | | 0,00 | |
| **TOPLAM** | **150.000.000,00** | **164.062.207,91** | **109,37** |

Buna göre 2018 yılında Bütçe Gelirleri % 109,37 seviyesinde gerçekleşmiştir.

Bütçe gelirleri içerisinde yer alan Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri, Alınan Bağış ve Yardımlar ile Özel Gelirler ve Diğer Gelirler beklenenin üstünde gerçekleşmiştir.

### 1.4 Muhasebe ve Raporlama Sistemi

Belediyenin muhasebe kayıt sistemi, 5018 Sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ile getirilen tahakkuk esaslı devlet muhasebesi olup kayıt işlemleri Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği çerçevesinde düzenlenerek 27.05.2016 tarih 29724 (M) sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümleri doğrultusunda gerçekleştirilmektedir.

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştay Başkanlığına gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuş olup denetim bu defter, tablo ve belgeler ile Usul ve Esasların 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

- Birleştirilmiş Veriler Defteri
- Geçici ve Kesin Mizan

www.balioglu.net

- Bilanço
- Kasa Sayım Tutanağı
- Banka Mevcudu Tespit Tutanağı
- Alınan Çekler Sayım Tutanağı
- Menkul Kıymet ve Varlıklar Sayım Tutanağı
- Teminat Mektupları Sayım Tutanağı
- Değerli Kâğıtlar Sayım Tutanağı
- İdare Taşınır Mal Yönetimi Ayrıntılı Hesap Cetveli ile İdare Taşınır Mal Yönetimi Hesabı İcmal Cetveli
- Bütçe Giderleri ve Ödenekler Tablosu
- Bütçe Gelirleri Ekonomik Sınıflandırılması Tablosu
- Faaliyet Sonuçları Tablosu
- Nakit Akış Tablosu
- Bütçelenen ve Gerçekleşen Tutarların Karşılaştırma Tablosu

Denetim görüşü, kamu idaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tabloları olan bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

www.balioglu.net

## 2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

# 3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmekle sorumludur.

# 4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

www.balioglu.net

Kamu idaresinin mali tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürünün belirlenmesine esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır. Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

# 5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

İç kontrol sistemi, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun Beşinci kısmında düzenlenmiştir. İç kontrol, idarenin amaçlarına, belirlenmiş politikalara ve mevzuata uygun olarak faaliyetlerin etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde yürütülmesini, varlık ve kaynakların korunmasını, muhasebe kayıtlarının doğru ve tam olarak tutulmasını, malî bilgi

ve yönetim bilgisinin zamanında ve güvenilir olarak üretilmesini sağlamak üzere idare tarafından oluşturulan organizasyon, yöntem ve süreçle iç denetimi kapsayan malî ve diğer kontroller bütünüdür.

Görev ve yetkileri çerçevesinde, malî yönetim ve kontrol süreçlerine ilişkin standartlar ve yöntemler Hazine ve Maliye Bakanlığınca, iç denetime ilişkin standartlar ve yöntemler ise İç Denetim Koordinasyon Kurulu tarafından belirlenir, geliştirilir ve uyumlaştırılır. Bunlar ayrıca, sistemlerin koordinasyonunu sağlar ve kamu idarelerine rehberlik hizmeti verir.

31.12.2005 tarihli ve 26040 (3. Mükerrer) sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esasların 5'inci maddesinde, iç kontrol standartlarının, merkezi uyumlaştırma görevi çerçevesinde Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından belirlenip yayımlanacağı, kamu idarelerinin, malî ve malî olmayan tüm işlemlerinde bu standartlara uymakla ve gereğini yerine getirmekle yükümlü bulunduğu, ayrıca Kanun'a ve iç kontrol standartlarına aykırı olmamak koşuluyla, idarelerce görev alanları çerçevesinde her türlü yöntem, süreç ve özellikli işlemlere ilişkin standartlar belirlenebileceği belirtilmiştir.

www.balioglu.net

Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından hazırlanarak 26.12.2007 tarih ve 26738 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği ile kamu idarelerinde iç kontrol sisteminin oluşturulması, uygulanması, izlenmesi ve geliştirilmesi amacıyla 18 standart ve bu standartlar için gerekli 79 genel şart belirlenmiştir.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ve ilgili diğer mevzuat uyarınca, Rize Belediyesince Kamu İç Kontrol Sisteminin oluşturulması, uygulanması, izlenmesi ve geliştirilmesi çalışmaları, Belediyenin yönetim sorumluluğu kapsamında müdürlüklerle ortak çalışma yapılarak Kamu İç Kontrol Standartları Uyum Eylem Planı hazırlanmıştır.

Bu çerçevede; Belediyede Maliye Bakanlığı tarafından hazırlanan ve kurumlara gönderilen Kamu İç Kontrol Standartları Uyum Eylem Planı Rehberi de dikkate alınarak etkin bir iç kontrol sisteminin kurulması ve uygulanmasının sağlanması çalışmaları devam etmektedir.

İç kontrol sistemi ve işleyişinin üst yönetici ve personel tarafından sahiplenilmesi ve desteklenmesi sağlanmaya çalışılmaktadır. Kurumdaki tüm personel, Kamu Görevlileri Etik Davranış İlkeleri ile Başvuru Usul ve Esasları Hakkında Yönetmeliğin Ek 1'inde yer alan Etik Sözleşmesini imzalamış olup özlük dosyalarında yer almaktadır.

Kurum organizasyon yapısı içerisinde personelin ve müdürlüklerin görev, yetki ve sorumlulukları açık bir şekilde belirlenmemiştir. Yetki devrine ilişkin İmza Yetkileri Yönergesi ise taslak halindedir.

Stratejik plan, idarenin paydaş görüşleri alınarak birimlerinin ve personelinin katkılarıyla mevzuata uygun bir şekilde hazırlanmış ve idarenin yürüteceği program, faaliyet ve projeleri ile bunların kaynak ihtiyacını, performans hedef ve göstergelerini içeren performans programı oluşturulmuştur.

Kurumsal risk yönetim çalışmaları yapılmıştır. Ancak Belediyenin amaç ve hedeflerinin gerçekleşmesini engelleyebilecek iç ve dış riskleri azaltmak için gerekli önlemler belirlenmemiştir. Bu anlamda Belediyenin amaç ve hedeflerinin gerçekleşmesini engelleyebilecek ve mali rapor ile tablolarının güvenilirliğini de etkileyecek risklere karşı açık olduğu görülmüştür.

İç Kontrol ve Ön Mali Kontrol Birimi, İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslara uygun olarak Mali Hizmetler Müdürlüğünün alt birimi olarak kurulmuştur. Bununla birlikte mevzuat gereği oluşturulması gereken İç Denetim Birimi oluşturulmamıştır. Belediyede 3 adet iç denetçi kadrosu ihdas edilmiş olmasına rağmen ataması yapılan iç denetçi başka bir Birim Müdürlüğüne vekaleten atanmıştır. Belediye bünyesinde iç denetim adına sadece hiyerarşik denetim vardır.

www.balioglu.net

Kurumun tüm birimlerinde yapılan işlerin iş tanımları yapılmış olup müdürlüklerin çalışma yönetmelikleri güncellenip tamamlanmıştır. Süreç kontrolünü sağlamak amacıyla, tüm birimlerde iş akış şeması hazırlanmamış olup bu durum iç kontrol ortamı açısından zayıflık meydana getirmektedir. Süreç akım şeması bulunmayan müdürlüklerde doğal olarak; görev, yetki, sorumluluk ve personel faaliyetlerinin denetimi ve disiplini ile iş akışı verimliliği sürecinde iç kontrolü olumsuz etkileyecektir.

Yönetimin ihtiyaç duyduğu gerekli bilgileri ve raporları üretecek ve analiz yapma imkanı sunacak bir yönetim bilgi sistemi bulunmaktadır. Ancak etkin olarak kullanılmamaktadır.

Faaliyet sonuçları ve değerlendirmeler, idare faaliyet raporunda gösterilmekte ve Belediye web sitesinden duyurulmaktadır.

İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kurulu, üst yöneticinin onayı ile görevlendirilmiştir. Rize Belediyesi Kamu İç Kontrol Standartları Eylem Planı hazırlanmıştır. Eylem Planlarına ilişkin yılda iki kere değerlendirme raporları düzenlenerek Hazine ve Maliye Bakanlığı, Bütçe ve Mali Kontrol Genel Müdürlüğüne gönderilmektedir.

İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planında yer alan eylemlerin gerçekleşme sonuçları izlenerek raporlanmaktadır. Rize Belediyesinde Kamu İç Kontrol Standartları Eylem Planı için her yıl revizyon çalışmaları yapılmaktadır.

# 6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Rize Belediyesi 2018 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve ekte yer alan; geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının Denetim Görüşünün Dayanakları Bölümünde belirtilen hesap alanları hariç tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

# 7. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAKLARI

**BULGU 1: Alınan Çekler Hesabının Kullanılmaması**

Belediye tarafından kabul edilen banka çeklerinin Alınan Çekler Hesabında takip edilmediği görülmüştür.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetim ve Kontrol Kanunu'nun "*Kayıt zamanı*" başlıklı 50'inci maddesinde,

"*Bir ekonomik değer yaratıldığında, başka bir şekle dönüştürüldüğünde, mübadeleye konu edildiğinde, el değiştirdiğinde veya yok olduğunda muhasebeleştirilir. Bütün malî işlemlerin muhasebeleştirilmesi ve her muhasebe kaydının belgeye dayanması şarttır.*" hükmü yer almaktadır.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 101-Alınan Çekler Hesabına ilişkin "*Hesabın niteliği*" başlıklı 52'nci maddesinde,

"*Bu hesap, muhasebe birimlerinin yapacakları her türlü tahsilat karşılığında muhasebe birimine hitaben düzenlenerek teslim edilen banka çekleri ve özel finans kurumlarının çekleri ile muhasebe yetkilisi mutemetleri tarafından muhasebe birimine teslim edilen aynı nitelikteki çeklerin izlenmesi için kullanılır.*"

Aynı Yönetmeliğin "*Hesaba ilişkin işlemler*" başlıklı 53'üncü maddesinde de,

"(*1) Alınan çek, sol alt köşesinden sağ üst köşesine çizilen iki kalın paralel çizgi arasına kurumun hesabının bulunduğu bankanın adı yazılarak, çizgili çek haline getirilir. Çekin (bloke edilenler hariç) kuruma verildiği ya da bundan en çok bir gün önceki tarihte düzenlenmiş olması gerekir.*

*(4) Bu şekilde alınan çekler karşılığında alındı belgesi verilir ve alındı belgesinin üzerine "çekle tahsil edilmiştir" ifadesi yazılır. Kuruma veya muhasebe yetkilisi mutemedine verilen çekler düzenlenecek dört nüsha teslimat müzekkeresi ile tahsil için bankaya gönderilir. Tahsil için bankaya gönderilen çekler bu hesaba yardımcı hesapları itibariyle borç ve alacak kaydedilir.*

www.balioglu.net

*(5) Karşılıksız çıkan çeklerle ilgili olarak gerekli hesap düzeltmeleri yapılmakla birlikte, mükellef hakkında ilgili kanun hükümlerine göre işlem yapılması sağlanır.*" denilmektedir.

Söz konusu Yönetmeliğin 54'üncü maddesinde ise, alınan çeklerin 101-Alınan Çekler Hesabına borç kaydedileceği, tahsil için bankaya gönderilen çeklerin yardımcı hesaplarda takip edileceği ve nihayet banka tarafından takas işlemi gerçekleştirilen çeklerin 102-Bankalar Hesabına aktarılarak kapatılacağı belirtilmiştir.

Yapılan incelemede, 2018 yılı içinde toplam 2.344.686,61-TL tutarında çek alındığı fakat muhasebe kaydının yapılmadığı; bu tutarın 1.789.236,61-TL'sinin tahsil edilerek ilgili Banka hesabına yatırıldığı; geriye kalan 555.450,00-TL tutarındaki çekin ise halen muhasebe kayıtlarında yer almadığı tespit edilmiştir.

Bu itibarla, Belediye tarafından alınan çeklerin gerek 5018 sayılı Kamu Mali Yönetim ve Kontrol Kanunu, gerekse Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nde belirtildiği üzere muhasebe kayıtlarına alınması gerekmektedir.

***Kamu idaresi cevabında;*** sadece otopark yönetimi özel hesabına ait çekler alınmakta olduğunu; 2019 yılında 101-Alınan Çekler Hesabının kullanılmaya başlanılacağı, bildirilmiştir.

***Sonuç olarak*** Bulguya alınmış olunan husus, 101-Alınan Çekler Hesabının mali tablolarda hatalı yer almasına sebebiyet verilmiş olup; İdare bulgu konusuna uygun olarak 2019 yılından itibaren işlem yapılacağını bildirmiştir. Tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

www.balioglu.net

**BULGU 2: Belediye Tarafından Diğer Kurumlara Yapılan Tahsislerin Muhasebe Kayıtlarında Takip Edilmemesi**

Belediye tarafından diğer kurumlara tahsisi yapılan binaların muhasebe kayıtlarında takip edilmediği tespit edilmiştir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin maddi duran varlıklar hesap grubuna ilişkin işlemlerin yer aldığı 187'nci maddesinde;

"*... Kamu idaresinin mülkiyetinde olan taşınmazlardan diğer kamu idarelerine tahsis edilenler ... yardımcı hesaplar itibarıyla izlenir. Taşınmazların tahsisinin kaldırılmasına karar verilmesi halinde taşınmazı tahsis eden idare ile taşınmazın tahsis edildiği idarenin muhasebe hizmetlerini yürüten muhasebe birimleri tarafından tahsise ilişkin muhasebe kayıtları kapatılır.*" denilmektedir.

Aynı Yönetmeliğin Binalar Hesabının işleyişine ilişkin 193'üncü maddesinin birinci

fıkrasının (b) bendinde ise;

*"... 7) Tahsise konu edilen binalar tahsis eden kamu idaresine hizmet veren muhasebe birimince kayıtlı değer üzerinden bu hesaba alacak, 500-Net Değer Hesabına borç kaydedilir.*" hükmüne yer verilmiştir.

Yapılan incelemede, kamu hizmetlerinde kullanılmak üzere aşağıda listelenen kurumlara tahsis edilen 2 adet taşınmaz için mevzuat hükümlerinde bahsedildiği şekilde muhasebe kaydının yapılmadığı görülmüştür.

1- Piriçelebi Mah. ada 88, parsel 3 de olan bloğun 3. katında 91 m²'lik büro 06.06.2017 tarih ve 2017-65 sayılı Karar ile Türkiye Yeşilay Cemiyetine Rize Şubesine 10 yıllığına tahsis edilmiştir.

2- Devlet Hastanesi yanında bulunan zabıta kulübesinin 22 11 2016 tarih ve 2016-951 sayılı Encümen Kararıyla 3 yıllığına Rize İl Müftülüğüne tahsis edilmiştir.

Mahalli İdareler 2018 Detaylı Hesap Planında, Kamu İdaresince tahsis edilen taşınmazlar için 252.02-Kamu İdaresinin Tahsis Ettiği Taşınmazlar ve 500.11-Tahsis Edilen Taşınmazlar hesaplarına yer verilmiştir.

Bu itibarla, Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği ve Mahalli İdareler 2018 Detaylı Hesap Planı uyarınca Kamu İdaresince tahsis edilen taşınmazların ilgili kayıtlarda takip edilmesi gerekmektedir.

www.balioglu.net

***Kamu idaresi cevabında;*** Piri Çelebi Mahallesi 88 ada, 3 parsel, 43 blok, 3. katta bulunan 117 no.lu bağımsız bölümün Türkiye Yeşilay Cemiyeti Rize Şubesine Belediye Meclisinin 06/06/2017 tarih ve 2017/65 sayılı kararıyla 10 yıllığına tahsis edilmesine ait muhasebe kaydının 21/05/2019 tarihinde 6817 no.lu yevmiye ile yapıldığı,

Rize İl Müftülüğüne 22.11.2016 tarihinde 2016-951 no.lu Encümen Kararıyla tahsis edilen zabıta kulübesine ait muhasebe kaydının 21.05.2019 tarih ve 6842 no.lu yevmiye ile yapıldığı bildirilmiştir.

***Sonuç olarak*** Bulguya alınmış olunan husus, 252.02-Kamu İdaresinin Tahsis Ettiği Taşınmazlar ve 500.11-Tahsis Edilen Taşınmazlar hesaplarının mali tablolarda hatalı yer almasına sebebiyet verilmiş olup; İdare bulgu konusuna uygun olarak 2019 yılından itibaren işlem yapıldığını bildirmiştir. Tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

**BULGU 3: Faaliyet Konusu Olmayan Giderlere İlişkin Katma Değer Vergisi Tutarlarının İndirim Konusu Yapılması**

Kurumun ticari, sınai, zirai ve mesleki faaliyet kapsamına girmeyen, kuruluş

amaçlarına uygun teslim ve hizmetlerine ilişkin harcamaları KDV indirim konusu yapılamayacak olmasına rağmen, İndirilecek KDV Hesabında kaydedilmek suretiyle indirim konusu yapıldığı görülmüştür.

27.05.2016 tarih ve 29724 (Mükerrer) sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 191-İndirilecek Katma Değer Vergisi Hesabının niteliğini düzenleyen 153'üncü maddesinin ikinci fıkrasında;

"*Mahalli idareler, bir bedel karşılığı satmak üzere ürettikleri mal veya hizmetin üretim girdisi olarak satın aldıkları mal veya hizmetlere ilişkin olarak ödemiş oldukları Katma Değer Vergisini indirim konusu yaparlar. Bunun dışında kurumun satışa konu olmayan kamu hizmeti üretiminde nihai tüketici olarak kullanmak veya tüketmek üzere satın alınmış mal veya hizmet için ödenen Katma Değer Vergisi indirim konusu yapılmaz ve bu tutarlar ilgili gider hesabı veya varlık hesabına yapılacak muhasebe kaydında maliyet bedeline ilave edilir.*" hükmü yer almaktadır.

Aynı Yönetmeliğin 191-İndirilecek Katma Değer Vergisi Hesabının işleyişini düzenleyen 154'üncü maddesinde ise;

"*1) Kurumların katma değer vergisi tahsilatı yaptıkları faaliyetleri ile ilgili mal ve hizmet alımları nedeniyle yapılan giderin, Katma Değer Vergisi hariç tutarı 630-Giderler Hesabına veya aktifleştirilecek bir unsur ise ilgili hesaba borç … kaydedilir.*" denilmektedir.

www.balioglu.net

Dolayısıyla, İdarenin katma değer vergisi tahsilatı yaptığı faaliyetleri ile ilgili mal ve hizmet için ödediği katma değer vergisi tutarları; hesaplanan, yani tahsil edilen katma değer vergisinden indirebilecektir.

Yönetmeliğin 190-Devreden KDV, 191-İndirilecek KDV ve 391-Hesaplanan KDV hesaplarıyla ilgili maddelerinde; ay sonlarında, devreden katma değer vergisi hesabı ile indirilecek katma değer vergisi hesabının borç bakiyeleri toplamının, hesaplanan katma değer vergisi hesabının alacak bakiyesinden fazla olması halinde, sonraki döneme devreden katma değer vergisi tutarının 190-Devreden KDV hesabına kaydedileceği aksi halde ödenmesi gereken tutarın 360-Ödenecek Vergi ve Fonlar Hesabına alacak kaydedileceği ve vadesinde vergi dairesine ödeneceği hüküm altına alınmıştır.

Yapılan inceleme neticesinde; Avukatlık Ücreti, Sahipsiz Hayvanlara Geçici Bakımevi Yapım İşi, Bilgisayar Kasası Alımı, Baca Kapağı Alımı İşi, İlan Gideri, Koku Giderici Alınması İşi, Yüz Maskesi Alımı, Kalibrasyon Cihazı Alımı, Arabulucu Vekalet Ücreti, Yazıcı Alımı, 15 Temmuz Meydanı 2. Etap İkmal İnşaatı Yapım İşi, Memur Yazlık Giysi Alımı gibi harcamalara ait 2.085.924,91-TL tutarındaki Katma Değer Vergisinin, doğrudan giderleştirilmek ya da ilgili malın maliyetine eklenmek yerine, 191-Katma Değer Vergisi

Hesabına kaydedilerek indirim konusu yapıldığı görülmüştür.

Bu nedenle, mali tablolarda yer alan hesaplardan 190-Devreden Katma Değer Vergisi Hesabının fazla, 360-Ödenecek Vergi ve Fonlar Hesabı eksik olarak gözükmekle birlikte, söz konusu Katma Değer Vergileri maliyet bedeline ilave edilmediği için 630-Giderler Hesabı veya konusuna göre ilgili varlık hesaplarına söz konusu tutar kadar eksik kayıt yapılmıştır.

Bu itibarla, Katma Değer Vergisi hesaplarına ilişkin borç ve alacak kayıtlarının Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin ilgili hükümlerine göre yapılması uygun olacaktır.

***Kamu idaresi cevabında;*** 2019 yılında avukatlık vekalet ücreti ve arabuluculuk ücretine ilişkin yapılan 191-İndirilecek Katma Değer Vergisine ilişkin düzeltme kaydının 21/05/2019 tarih ve 6808 ile 6809 no.lu yevmiyeler ile yapıldığını belirtilmiştir.

***Sonuç olarak*** İdare bulgu konusuna uygun olarak 2019 yılında gerekli düzeltme işlemlerini yaptığını bildirmiştir. Tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

www.balioglu.net

**BULGU 4: Belediye Adına Tapuda Kayıtlı Bulunan Bazı Taşınmazların Belediye Kayıtlarında Yer Almaması**

Belediye adına tapuda kayıtlı bulunan bazı taşınmazların belediye kayıtlarında yer almadığı görülmüştür.

Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmeliğin, "*Taşınmaz kayıt ve kontrol işlemleriyle ilgili görev, yetki ve sorumluluklar*" başlıklı 6'ncı maddesinde;

"*(1) Taşınmaz kayıt ve kontrol işlemleri ile görevli birim ve personel;*

*a) Kayıtların mevzuata uygun, saydam ve erişilebilir şekilde tutulmasını ve bu kayıtlara ilişkin bilgisayar programı, defter ve belgelerin denetime hazır şekilde muhafaza edilmesini sağlamakla,*

*b) Herhangi bir nedenle görevlerinden ayrılmaları durumunda kayıt, defter ve belgelerini devir ve teslim etmek, göreve başladıklarında devir ve teslim almakla,*

*c) (Değişik: 3/6/2014-2014/6455 K.) Yapılan kayıt ve işlemlerden dolayı harcama yetkililerine karşı sorumlu olup, bu Yönetmelik ve ilgili mevzuatı gereğince harcama yetkilisi adına hazırlayacakları Ek 1'deki Kayıt Planına göre oluşturulan formları, en geç yedi gün içinde muhasebe hizmetlerini yürüten muhasebe birimine ve mali hizmetler birimine; işlemin yapıldığı ayı takip eden ay sonuna kadar, Aralık ayı içinde işlem yapılanlar ise aynı ayın sonuna kadar, maliki kamu idaresine göndermekle, yükümlüdür.*"

"*Kayıt şekli*" başlıklı 7'nci maddesinde;

"*(1) Kamu idareleri;*

*a) Tapu kütüğünde adlarına tescilli olan ve Ek 1'deki Kayıt Planının "Tapuda Kayıtlı Olan Taşınmazlar" başlığı altında yer alan taşınmazların kaydını Ek 2'deki 'Tapuda Kayıtlı Olan Taşınmazlar Formu'nda,*

*b) (Değişik: 3/6/2014-2014/6455 K.) Tapu kütüğünde kayıtlı olmayan ve Ek 1'deki Kayıt Planının "Tapuda Kayıtlı Olmayan Taşınmazlar" başlığı altında yer alan taşınmazlardan sadece ekonomik olarak değerlendirmeye konu olanlar ile kamusal ihtiyaçlarda kullanılanların kaydını Ek 3'teki Tapuda Kayıtlı Olmayan Taşınmazlar Formu'nda,*

*c) Ek 1'deki Kayıt Planının "Orta Malları" başlığı altında yer alan taşınmazların kaydını Ek 4'teki 'Orta Malları Formu'nda,*

*ç) Ek 1'deki Kayıt Planının "Genel Hizmet Alanları" başlığı altında yer alan taşınmazların kaydını Ek 5'teki 'Genel Hizmet Alanları Formu'nda,*

*d) Tapu kütüğünde üçüncü kişiler adına tescilli veya diğer kamu idarelerinin yönetiminde olmakla birlikte irtifak hakkı tesisi, tahsis, kiralama, kullanma izni verilmesi gibi yollarla kullanım hakkı kendilerine verilen taşınmazların kaydını Ek 6'daki "Sınırlı Aynî Haklar ile Kişisel Haklar ve Tahsis Formu'nda", yer alan bilgileri içerecek şekilde bilgisayarda veya deftere yazarak kaydını tutarlar.*

*(2) Kamu idarelerinin taşınmaz kayıt ve kontrol işlemleriyle görevli birimlerince hazırlanan bu formlar taşınmaz icmal cetvelleri hazırlanmak üzere mali hizmetler birimine gönderilir. Mali hizmetler birimince bu formlar konsolide edilerek bu Yönetmeliğin ekinde (Ek 7) bulunan örneğe uygun şekilde taşınmaz icmal cetvelleri oluşturulur.*

*(3) İcmal cetvellerinde, kayıt planında belirtilen unsurların her biri için bir satır ayrılır ve bu taşınmazlara ilişkin adet, yüzölçüm ve değer toplamları belirtilir.(1) (4) Maliye Bakanlığında bu cetvellerin oluşturulması yetki ve görevi Milli Emlak Genel Müdürlüğüne aittir.*" denilmektedir.

Tapu kayıtları ile Belediye kayıtlarının incelenmesi neticesinde, 148 adet ana taşınmazın ve 314 adet kat mülkiyetine sahip taşınmazın Belediye kayıtlarında yer almadığı tespit edilmiştir.

Bu itibarla, Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik uyarınca Tapu kayıtları ile Belediye kayıtlarının arasındaki uyumsuzluğun giderilmesi gerekmektedir.

***Kamu idaresi cevabında;*** 2019 yılında komisyon kurularak taşınmazların kontrolünün yapılacağı bildirilmiştir.

***Sonuç olarak*** Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik

www.balioglu.net

uyarınca Tapu kayıtları ile Belediye kayıtlarının arasındaki uyumsuzluğun giderilmesi gerekmektedir.

İdare bulgu konusuna uygun olarak 2019 yılından itibaren işlem yapılacağını bildirmiştir. Tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

**BULGU 5: Belediyeye Ait Bazı Taşınmazların Değer Tespitinin Yapılmaması ve Muhasebe Kayıtlarına Alınmaması**

Belediye adına tapuda kayıtlı olan bazı taşınmazların değer tespitinin yapılmadığı ve ilgili muhasebe hesaplarına kaydedilmediği görülmüştür.

02.10.2006 tarih ve 26307 sayı ile Resmi Gazete'de yayımlanan Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmeliğin "*Kayıt ve kontrol işlemleri*" başlıklı 5'inci maddesinde, "*Taşınmaz kayıt ve kontrol işlemleri, kamu idarelerine ait taşınmazların mevcutlarla birlikte içinde bulunulan yılda çeşitli yollarla edinilenlerin ve elden çıkarılanların miktar ve değer olarak takip edilmesi amacıyla kayıt altına alınmasıdır. Kayıtların belgeye dayanması esastır.*" hükmü yer almakta olup maddenin devamında hangi değer üzerinden taşınmazların kayda alınacağı belirlenmiştir. Buna göre, tapuda kayıtlı olan taşınmazların maliyet bedeli üzerinden veya bu bedel belirlenemiyorsa rayiç değer üzerinden kayda alınması gerekmektedir.

www.balioglu.net

Yapılan inceleme neticesinde, Belediye adına tapuda kayıtlı olan bazı taşınmazlara ilişkin değer tespitlerinin Yönetmeliğe uygun olarak yapılmadığı ve ilgili muhasebe hesaplarında da muhasebeleştirilmediği anlaşılmıştır.

Bu itibarla, Belediye adına tapuda kayıtlı olan ancak değeri hakkında Belediye tarafından herhangi bir çalışma yapılmamış olan taşınmazların, Yönetmelik hükümlerine uygun olarak değerlerinin belirlenmesi ve ilgili duran varlık hesaplarına kaydedilerek mali tablolarda gösterilmesi gerekmektedir.

***Kamu idaresi cevabında;*** 2019 yılında komisyon kurularak değer tespiti yapılacağı bildirilmiştir.

***Sonuç olarak*** Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik hükümleri gereğince Belediye adına tapuda kayıtlı olan taşınmazların değer tespitinin yapılması gerekmektedir.

İdare bulgu konusuna uygun olarak 2019 yılından itibaren işlem yapılacağını bildirmiştir. Tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

# 8. DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMEYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER

**BULGU 1: İlan ve Reklam Vergisinin Bazı Mükelleflere Tahakkuk Ettirilmemesi veya Eksik Tahakkuk Ettirilmesi**

Belediye hesap ve işlemlerinin incelenmesi ve bazı mahallerde yapılan çalışmalar sonucunda İlan ve Reklam Vergisinin bazı mükellefler açısından eksik tahakkuk ettirildiği, bazı mükellefler açısından ise tahakkuk işlemlerinin hiç yapılmadığı tespit edilmiştir.

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun 12'inci maddesinde; belediye sınırları ile mücavir alanları içinde yapılan her türlü ilan ve reklamın ilan ve reklam vergisine tabi olduğu, Anılan Kanun'un 15'inci maddesinde; ilan ve reklamı kendi adına yapan veya yaptıran gerçek veya tüzelkişilerin ilan ve reklam vergisi mükellefi olduğu; ilan ve reklam vergisinin metrekare üzerinden alınacağı hüküm altına alınmıştır.

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun 16'ncı maddesine göre İlan ve Reklam Vergisi mükellefleri tarafından verilen beyanname üzerine tarh ve tahakkuk ettirilmektedir.

www.balioglu.net

Mahallinde ve dosya üzerinde yapılan örnek incelemelerde; 2017 ve 2018 yılında işyeri açma ve çalışma izni verilerek faaliyete başlayan işletmelerden 56 tanesinin ilan ve reklam vergisi beyannamesi vermedikleri ve bu işyerlerinin denetim, yoklama ve tespitlerinin yapılmadığı ve bazı mükelleflerin ise düşük metrekare üzerinden beyanname verdiği ve söz konusu durumların Belediye tarafından yeterince kontrol edilmediği görülmüştür.

İlan ve Reklam Vergisine ait beyannamelerin verilmemesi veya eksik verilmesi bilançoda 120-Gelirlerden Alacaklar Hesabı ile Faaliyet Sonuçları Tablosunda ilan ve reklam vergisinin düşük görülmesine neden olmaktadır.

Bu itibarla, ilan ve reklam vergisine tabi mükelleflerin beyanname verip vermediğinin veya düşük metrekare üzerinden beyanname verip vermediğinin görevli personeller tarafından periyodik olarak mahallinde takip ve kontrol edilmesi gerekmektedir.

***Kamu idaresi cevabında;*** Gerekli düzeltme işlemlerinin yapıldığını bildirmiştir.

***Sonuç olarak*** İdare bulgu konusuna uygun olarak 2019 yılında gerekli düzeltme işlemlerinin yapıldığını bildirmiştir. Tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

**BULGU 2: Belediyeye Ait Bazı Taşınmazların Ecrimisil Karşılığında Kullandırılması**

İdareye ait bazı taşınmazların ihale yolu ile kiraya verilmeyip ecrimisil karşılığında kullandırıldığı tespit edilmiştir.

2886 sayılı Kanun'un "*Ecrimisil ve Tahliye*" başlıklı 75'inci maddesinde;

"*Devletin özel mülkiyetinde veya hüküm ve tasarrufu altında bulunan taşınmaz malları ve Vakıflar Genel Müdürlüğü ile idare ve temsil ettiği mazbut vakıflara ait taşınmaz malların, gerçek ve tüzelkişilerce işgali üzerine, fuzuli şagilden, bu Kanunun 9 uncu maddesindeki yerlerden sorulmak suretiyle, idareden taşınmaz ve değerleme konusunda işin ehli veya uzmanı üç kişiden oluşan komisyonca tespit tarihinden geriye doğru beş yılı geçmemek üzere tespit ve takdir edilecek ecrimisil istenir. Ecrimisil talep edilebilmesi için, Hazinenin işgalden dolayı bir zarara uğramış olması gerekmez ve fuzuli şagilin kusuru aranmaz. ... Kira sözleşmesinin bitim tarihinden itibaren, işgalin devam etmesi halinde, sözleşmede hüküm varsa ona göre hareket edilir. Aksi halde ecrimisil alınır. İşgal edilen taşınmaz mal, idarenin talebi üzerine, bulunduğu yer mülkiye amirince en geç 15 gün içinde tahliye ettirilerek, idareye teslim edilir.*" denilmektedir.

Ecrimisil, Hazine taşınmazının, İdarenin izni dışında gerçek veya tüzel kişilerce işgal veya tasarruf edilmesi sebebiyle, İdarenin bir zarara uğrayıp uğramadığına veya işgalcinin kusurlu olup olmadığına bakılmaksızın İdarece talep edilen tazminatı olarak tanımlanmıştır. Ecrimisilin ödenmesi tahliyeyi engellemez, idarenin işgal altındaki taşınmazı her zaman 2886 Sayılı Kanun'un 75'inci maddesine göre tahliye ettirmesi gerekmektedir.

Buna göre, ecrimisil bir kiralama yöntemi olmadığı gibi olağan bir yöntem de değildir. İşgale uğrayan ve sonradan tespit edilen kamuya ait taşınmaz mal için fuzuli şagilden bunun bedelinin adeta bir tazminat suretinde alınmasıdır. Asıl olan 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'na uygun olarak kiraya verilmesidir. Kira geleceğe ecrimisil ise geçmişe yönelik olduğu için geleceğe yönelik ecrimisil tahakkuk ettirilemez.

Öte yandan, 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 15'inci maddesinde; 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun 75'inci maddesi hükümlerinin belediye taşınmazları hakkında da uygulanacağı belirtilmektedir. Buna göre kurum taşınmazları hakkında da 2886 sayılı Kanun'un 75'inci maddesi uygulanmalıdır.

Söz konusu mevzuat hükümlerinden de anlaşılacağı üzere; Kanun Koyucu, belediye taşınmazlarının bu kanuna göre kiraya verilmesi gerektiği noktasında iradesini ortaya koymuştur. Bu nedenle, Kurum mülkiyetindeki taşınmaz malları kiraya verme işleri 2886

www.balioglu.net

sayılı Devlet İhale Kanunu'ndaki ihale usullerine göre yapılmalı ve sözleşme süresinin bitiminde aynı taşınmaz malın kiraya verilebilmesi için yeniden 2886 sayılı Kanun'daki belirtilen usullerden biriyle ihaleye çıkılmalıdır. Kira süresi sonunda işgal devam ederse, sözleşmede aksine hüküm yoksa ecrimisil alınmalı; işgalin devam etmesi durumunda taşınmazın tahliyesi için ilgili mülki amire talepte bulunulmalıdır.

Yapılan inceleme neticesinde; Belediyenin 129 adet taşınmazının 2886 sayılı Kanun gereği kiralanmak yerine, mevzuat hükümlerine aykırı olarak ecrimisil bedeli alınarak kullandırıldığı tespit edilmiştir.

Bu itibarla, işgallerin tespit edilerek tahliye yoluna gidilmesi, ecrimisilin kira gibi uygulanmasının önlenmesi ve taşınmazların 2886 sayılı Kanun'a göre ihaleyle kiraya verilmesi gerekmektedir.

***Kamu idaresi cevabında;*** Osman Karavin Caddesinde bulunan bazı işyerlerine Belediyece yapılan tespitler sonucunda bu işyerlerinin kaldırıma taşan kısımları için ecrimisil uygulandığı;

Sahil Dolgu alanında ise Çevre ve Şehircilik Bakanlığının 15.05.2015 tarih ve 8306 sayılı olurlarıyla Rize Merkez kıyı ve dolgu düzenleme alanları 1/5000 ölçekli ilave artı revizyon Nazım İmar Planı onaylandığından dolayı bu alan içindeki mevcut yapılar değişime uğrayacağından Belediyece kiralama yapılarak yeni yükümlülükler altına girilmemek ve bu alanlarda gelir kaybını önlemek için ecrimisil uygulandığı;

Otogar alanında plan ve proje eksiliği nedeniyle yeniden projelendirme çalışmaları başlatılmış olup vakti zamanında terminal yerleşkesi alanında ve peronların ruhsatlı imalatları sırasındaki dolgu Belediyece yapıldığından dolgusu yapılan yerde kadastral mülkiyetin Belediye adına oluşturulamaması ve kat irtifakı, kat mülkiyeti tesisi yapılamaması nedeniyle bu şekliyle ruhsatlandırıldığı ve projelendirildiği; bu yüzden kiralama yapılamayıp ecrimisil uygulandığı, kiralama ihalesi için projelendirme çalışmalarının devam ettiği;

Orta Caminin zemin katı ve bodrum katındaki bağımsız bölümlerde kat irtifakı oluşturulduğu, mimari projesinde ortak alan diye görülen otopark, sığınak, koridor ve bunun gibi ortak alanlarda kat irtifakı ve kat mülkiyeti oluşturulamayacağından şehrin değişik ihtiyaçlarını görmek için kullanılan ve mülkiyeti Belediyeye ait olmayan yerlerde kiralama yapılamayıp ecrimisil uygulandığı bildirilmiştir.

***Sonuç olarak*** İdare, Rize Merkez kıyı ve dolgu düzenleme alanlarına ilişkin olarak 1/5000 ölçekli ilave artı revizyon Nazım İmar Planı onaylandığından Sahil Dolgu alanındaki mevcut yapıların değişime uğrayacak olmaları nedeniyle Belediyece kiralama yapılarak yeni yükümlülükler altına girilmemesi ve bu alanlarda gelir kaybını önlemek için ecrimisil

www.balioglu.net

uygulandığını, Osman Karavin Caddesinde bulunan bazı işyerlerine Belediyece yapılan tespitler sonucunda bu işyerlerinin kaldırıma taşan kısımları için ecrimisil uygulandığını ve diğer taşınmazlarla ilgili olarak kat irtifakı, kat mülkiyeti tesisi yapılamaması nedeniyle ecrimisil uygulandığını bildirmiş olup geri kalan yerler için gerekli işlemin yapılacağını bildirmiştir.

Tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

**BULGU 3: Borçlanma Sınırlarının Aşılması ve Yüzde Onu Aşan Borçlanma İçin Bakanlıktan İzin Alınmaması**

5393 sayılı Belediye Kanunu hükümleri uyarınca en son kesinleşmiş bütçe gelirlerinin, 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'na göre belirlenecek yeniden değerleme oranıyla artırılan miktarının, yılı içinde yüzde onunu geçen Belediye ve sermayesinin yüzde ellisinden fazlasına sahip olduğu şirketine ait iç borçlanma tutarı için İçişleri Bakanlığından (29/11/2018 tarihi itibariyle Çevre ve Şehircilik Bakanlığı) onay alınmadığı görülmüştür.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun "*Borçlanma*" başlıklı 68'inci maddesinde;

"*d) Belediye ve bağlı kuruluşları ile bunların sermayesinin yüzde ellisinden fazlasına sahip oldukları şirketlerin, faiz dâhil iç ve dış borç stok tutarı, en son kesinleşmiş bütçe gelirleri toplamının 213 sayılı Vergi Usul Kanununa göre belirlenecek yeniden değerleme oranıyla artırılan miktarını aşamaz. Bu miktar büyükşehir belediyeleri için bir buçuk kat olarak uygulanır.*

*e) Belediye ve bağlı kuruluşları ile bunların sermayesinin yüzde ellisinden fazlasına sahip oldukları şirketler, en son kesinleşmiş bütçe gelirlerinin, 213 sayılı Vergi Usul Kanununa göre belirlenecek yeniden değerleme oranıyla artırılan miktarının yılı içinde toplam yüzde onunu geçmeyen iç borçlanmayı belediye meclisinin kararı; yüzde onunu geçen iç borçlanma için ise meclis üye tam sayısının salt çoğunluğunun kararı ve İçişleri Bakanlığının onayı ile yapabilir.*" denilmektedir.

11.11.2017 tarih ve 30237 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 484 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliğ ile 2017 yılına ait olup, çeşitli mevzuatlarda yer alan maktu hadler ile asgari ve azami miktarları belirtilmiş olan para ile ödenecek ceza miktarlarının artırılmasına dayanak teşkil eden yeniden değerleme oranı % 14,47 olarak belirlenmiştir.

Buna göre, Belediyenin 2017 yılı sonu bütçe geliri olan 151.566.373,06-TL'ye % 14,47'lik yeniden değerleme oranı uygulandığında ortaya çıkan 173.498.027,24-TL'nin Belediye Kanunu'na göre % 10'u olan 17.349.802,72-TL üzerindeki borçlanmalarda ilgili Bakanlığının izninin alınması gerekmektedir.

www.balioglu.net

Belediye muhasebe verileri ile sermayesinin yüzde ellisinden fazlasına sahip olduğu şirket hesapları üzerinden yapılan inceleme neticesinde ise;

Belediye ve sermayesinin yüzde ellisinden fazlasına sahip olduğu şirketinin faiz dahil iç borçlanma kalemleri;

Belediyenin İller Bankasından Alınan Kredileri toplamı 42.550.250,83-TL,

Belediyenin Diğer Bankalardan Alınan Kredileri toplamı 21.125.721,23-TL,

Belediye Şirketinin Aldığı Krediler toplamı ise 6.684.505,75-TL olup; 70.360.477,81-TL tutarındaki toplam borçlanma tutarının 17.349.802,72-TL'si üzerindeki borçlanmalar için ilgili Bakanlığın onayının alınmadığı görülmüştür.

Bu itibarla, mevzuat hükümlerine uygun olarak borçlanma sınırlarına uyulması ve iç borçlanma sınırını aşan tutarlar için ilgili Bakanlığın onayının alınması gerekmektedir.

***Kamu idaresi cevabında;*** Borçlanma sınırlarının aşılması ve yüzde onu aşan borçlanma için Bakanlıktan izin alınması hususuna 2019 yılında dikkat edileceği bildirilmiştir.

***Sonuç olarak*** İdare bulgu konusuna uygun olarak 2019 yılından itibaren işlem yapılacağını bildirmiştir. Tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

www.balioglu.net

**BULGU 4: Toplu Taşıma Hizmetinin Mevzuata Aykırı Olarak Gerçekleştirilmesi**

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 15'inci maddesi uyarınca imtiyaz hakkı kapsamındaki toplu taşıma hizmetinin mevzuata aykırı olarak gördürüldüğü tespit edilmiştir.

5393 sayılı Kanun'un "*Belediyenin yetkileri ve imtiyazları*" başlıklı 15'inci maddesinin birinci fıkrasının (f) bendinde;

"*Toplu taşıma yapmak; bu amaçla otobüs, deniz ve su ulaşım araçları, tünel, raylı sistem dâhil her türlü toplu taşıma sistemlerini kurmak, kurdurmak, işletmek ve işlettirmek.*" hükmü yer almaktadır.

Belediyelerin yapması veya yaptırması gereken toplu taşıma hizmetlerinin imtiyaz sözleşmesi, ruhsat verme, kiralama veya hizmet satın alma yoluyla üçüncü kişilere devredilebilmesi mümkündür. Belediyelerin toplu taşıma hizmetini bizzat yapmak yerine devretmeye karar vermeleri durumunda, anılan usullerden birini seçmeleri ve bunları ihale etme işlerini 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu hükümlerine uygun şekilde gerçekleştirmeleri gerekmektedir. Bu hizmetlerin ihale edilmesindeki gaye ihtiyaçların en iyi şekilde, uygun şartlarla ve zamanında karşılanması ile açıklık ve rekabetin sağlanmasıdır.

Yapılan incelemede Belediyeye ait toplu taşıma imtiyaz hakkının konusu olan toplu taşıma hizmetlerinden;

Alipaşa-Bozkale hattına ait ihale yapılmadığı ve söz konusu hattın 6 adet özel halk otobüsü ile S.S. 8 No'lu Motorlu Taşıyıcılar ve Şehiriçi Dolmuşları Kooperatifi tarafından işletildiği,

Şehrin güney mahallelerine ait olan 10 ayrı hattın 20 özel halk otobüsü ile 44 No'lu Şehiriçi Halk Otobüsü Kooperatifi tarafından işletildiği fakat söz konusu hattın işletilmesine dair sözleşmenin 30.12.2017 tarihi itibariyle sona ermesine rağmen tekrar ihale edilmediği görülmüştür.

Bu itibarla, ilgili toplu taşıma hatlarına ilişkin kamu hizmetlerinin yürürlükteki mevzuat hükümlerine uygun hale getirmesi gerekmektedir.

***Kamu idaresi cevabında;*** mevcut minibüs taşımacılığı ihalesinde kapasite değerlendirmesini yeni baştan yapmak ve günümüz koşullarında daha sağlıklı yürütmek amacıyla tek çatı altında toplayarak aynı ihalede birleştirebilmek için Alipaşa Bozkale hattı ihalesi çalışmalarının devam ettiğini ayrıca master ulaşım planı doğrultusunda kuzey güney hattında alternatif D plakası sürecinin başlatılmış olduğunu ve halk otobüsü güzergahlarıyla birlikte yapılabilmesi için halk otobüsleri ihalesi sonrasına ertelendiği bildirilmiştir.

***Sonuç olarak*** İdare, bulguda yer alan tespitin düzeltilmesine ilişkin girişimlerde bulunduğunu bildirmiş olup; tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde de izlenecektir.

www.balioglu.net

**BULGU 5: Hafriyat ve İnşaat Atıklarının Döküm ve Bertaraf Sahaları ile Depolama Sahalarının Belirlenmemesi**

Belediye tarafından, kurulan veya işletilen hafriyat toprağı ve inşaat atığı döküm ve bertaraf sahaları ile depolama sahalarının olmadığı tespit edilmiştir.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun "*Belediyenin yetkileri ve imtiyazları"* başlıklı 15'inci maddesinin (o) bendinde;

*"... hafriyat toprağı ve moloz döküm alanlarını; sıvılaştırılmış petrol gazı (LPG) depolama sahalarını; inşaat malzemeleri, odun, kömür ve hurda depolama alanları ve satış yerlerini belirlemek; bu alan ve yerler ile taşımalarda çevre kirliliği oluşmaması için gereken tedbirleri almak."* hükmü yer almaktadir.

Hafriyat Toprağı, İnşaat ve Yıkıntı Atıklarının Kontrolü Yönetmeliği'nin "*Belediyelerin Görev ve Yetkileri*" başlıklı 8'inci maddesinde;

"*İl belediye mücavir alanı içerisinde il ve ilçe belediyeleri, büyük şehirlerde büyükşehir belediyeleri, büyükşehir belediyeleri dışında ise ilçe belediyeleri,*

*a) Hafriyat toprağı, inşaat/yıkıntı atıkları ile doğal afet atıklarının toplanması, geçici*

*biriktirilmesi, taşınması, geri kazanılması ve bertarafı ile ilgili yönetim planı hazırlamakla,*

*b) Hafriyat toprağı ve inşaat/yıkıntı atıkları geri kazanım tesisleri sahaları ile depolama sahalarını belirlemek, kurmak/kurdurtmak ve işletmek/işlettirmekle,*

*c) Depolama sahası yerinin seçimi, inşaatı veya işletilmesi sırasında çevre ve insan sağlığını olumsuz etkilemeyecek şekilde gerekli tedbirleri almak veya aldırtmakla,*

*d) Hafriyat toprağı ve inşaat/yıkıntı atıklarının toplanması, taşınması ve bertaraf bedelini belirlemekle,*

*e) Hafriyat toprağı ve inşaat/yıkıntı atıkları için toplama, taşıma hizmeti verecek firmaların adresleri ve telefon numaraları ile nakliye bedellerini halkın bilgileneceği şekilde ilan etmekle,*

*f) Hafriyat toprağı ve inşaat/yıkıntı atıklarının toplanması, geçici biriktirilmesi, taşınması ve bertarafı faaliyetlerini denetlemekle,*

*g) Belediye sınırları içindeki hafriyat toprağı ve inşaat/yıkıntı atıkları geri kazanım tesisleri ile depolama sahalarına izin vermek ve gerektiğinde bu izni iptal etmekle,*

*h) Toplanan inşaat/yıkıntı atıklarını öncelikle altyapı çalışmalarında kullanmak/kullandırmakla,*

*ı) Belediye sınırları içinde oluşan, toplanan, geri kazanılan ve bertaraf edilen hafriyat toprağı ile inşaat/yıkıntı atıklarına ilişkin istatistiki bilgileri valilikler aracılığı ile yıl sonunda Bakanlığa bildirmekle,*

*j) Doğal afet atıklarının yönetimi konusunda valilik koordinasyonunda oluşturulan Kriz Merkezi kararlarını uygulamakla,*

*yükümlüdürler.*" denilmektedir.

Yapılan incelemede, 2018 Mali Yılı Gelir Tarifesinde inşaatlardan çıkan hafriyat döküm ücretleri belirlenmiş olmasına rağmen Kamu İdaresi tarafından belirlenmiş, kurulan veya işletilen hafriyat toprağı ve inşaat atığı döküm ve bertaraf sahası ile depolama sahalarının belirlenmediği tespit edilmiştir. Bu sebeple de Belediye mücavir alan sınırları içerisinde gerçekleştirilmekte olan hafriyat toprağı ve inşaat atıklarının taşınması, biriktirilmesi ve bertarafı faaliyetlerinin denetlenemediği ve gerekli tedbirlerin alınamadığı görülmüştür.

Bu itibarla, hafriyat toprağı ve inşaat atığı döküm ve bertaraf sahaları ile depolama sahalarını belirlenmesi ve gerekli tedbirlerin alınması gerekmektedir.

***Kamu idaresi cevabında;*** Rize'de mevcut arazilerin coğrafi olarak dağlar ve tepelerden oluşması, mevcut düz alanların da akciğer alanı olması nedeniyle inşaat atık, depolama ve bertaraf etme alanının bulunmadığını ve bu sebeple de denize dolgu alanı

www.balioglu.net

oluşturulup tahkimat yapılması gerektiği ancak bunun da mali açıdan külfet oluşturacağı düşünüldüğünden inşaat atık, depolama ve bertaraf etme alanının belirlenemediği bildirilmiştir.

***Sonuç olarak*** İdare, hafriyat ve inşaat atığı döküm ve bertaraf sahaları ile depolama sahalarını coğrafi şartlar nedeniyle belirleyemediğini ve bu sebeple de denize dolgu alanı oluşturarak tahkimat yapması gerektiğini ancak bunun da mali külfet oluşturacağını belirtmiş olsa da Belediyenin yetkileri ve imtiyazları arasında sayılan çevre kirliliğinin oluşmasını engellemek adını gerekli tedbirleri alması gerekmektedir.

Tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

**BULGU 6: Otopark Bedeli Olarak Alınan Paraların Amacı Dışında Kullanılması**

Belediyenin otopark hesabında toplanan paraların Otopark Yönetmeliği'nde belirlenen amaçlar dışında harcandığı tespit edilmiştir.

3194 sayılı İmar Kanunu'na dayanılarak Bayındırlık ve İskan Bakanlığınca çıkarılan 01.07.1993 tarihli Otopark Yönetmeliği'nin 4'üncü maddesinin (f) fıkrasında; otopark ihtiyacının parselinde karşılanması mümkün olmayan durumlara ilişkin ilkelerin belediye meclisince belirleneceği, parselinde otopark ihtiyacı karşılanamayan durumlarda belediyesince bu Yönetmelik hükümlerine göre belirlenecek otopark bedelinin alınacağı ifade edilmiştir. Ayrıca otopark bedeli alınan parsellerin otopark ihtiyacının belediyesince karşılanması zorunluluğu belirtilmektedir.

Söz konusu Yönetmeliğin "*Mali Hükümler*" başlıklı 10'uncu maddesine göre; otopark bedelleri, kamu bankalarından herhangi birinde açılacak otopark hesabına yatırılır, bu hesapta toplanan meblağa yasaların öngördüğü faiz oranı uygulanır.

Aynı Yönetmeliğin "*Otopark Hesabından Yapılacak Harcamalar*" başlıklı 11'inci maddesine göre; otopark hesabında toplanan meblağ, belediyelerin kendi kaynaklarından ayıracağı tahsisatla birlikte, tasdikli plan ve beş yıllık imar programına göre hazırlanan kamulaştırma projesi karşılığında otopark tesisi için gerekli arsa alımları ile bölge veya genel otoparkları için kullanılır. Otopark hesabında toplanan meblağ otopark tesisi dışında başka bir amaçla kullanılamaz. Otopark hesabında toplanan meblağın, amacında kullanılıp kullanılmadığı hususu İçişleri Bakanlığınca denetlenir.

Belediye otopark hesabının incelenmesi neticesinde, toplam 5.020.168,10-TL gelir elde edildiği tespit edilmiştir. Söz konusu hesaptan mali yıl boyunca para hareketleri incelendiğinde ise, ilgili hesaptan yukarıda adı geçen Yönetmelik hükümlerine aykırı olarak, hesabın açılış amacına uygun olmayan giderler için harcama yapıldığı görülmüştür.

www.balioglu.net

Bu itibarla, otopark hesabında toplanan meblağın, otopark tesisi dışında başka amaçlarla kullanılması mevzuata aykırılık teşkil etmekte olup söz konusu Yönetmelik'te belirtildiği üzere, ilgili hesapta toplanan paradan Belediyenin faiz geliri elde etmesi gerekmektedir.

***Kamu idaresi cevabında;*** Otopark ücretlerinin, Otopark Yönetmeliği'ne göre hesaplanarak otopark özel hesabına yatırıldığı ancak Belediyenin içinde bulunduğu mali sıkıntılardan dolayı vergi, personel maaş ve ücretleri ile diğer ödemelerde bu hesabın kullanılmak zorunda kalındığı ve şehrin bazı bölgelerinde (sahil dolgu, meydan gibi.) Belediyece yapılan otoparkların harcamaları için bu hesaptaki tutarların da kullanıldığı bildirilmiştir.

***Sonuç olarak*** İdarenin, otopark hesabında toplanan paraları Otopark Yönetmeliği'nde belirlenen amaçlar dışında kullanması mevzuata aykırılık teşkil etmekte olup söz konusu Yönetmelik'te belirtildiği üzere, ilgili hesapta toplanan paradan Belediyenin faiz geliri elde etmesi gerekmektedir.

Tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

www.balioglu.net

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI
06520 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
http://www.sayistay.gov.tr

# 9. EKLER

## EK 1: KAMU İDARESİ TARAFINDAN SUNULAN MALİ TABLOLAR

**RİZE BELEDİYESİ 2018 YILI BİLANÇOSU**

| | AKTİF | 2016 Yılı | 2017 Yılı | 2018 Cari Yıl |
|---|---|---|---|---|
| **1** | **DÖNEN VARLIKLAR** | **27.938.046,52** | **33.638.072,42** | **40.043.688,03** |
| **10** | **Hazır Değerler** | **1.538.819,57** | **3.097.005,42** | **2.005.173,99** |
| 100 | Kasa Hesabi | 527,13 | 5.483,47 | 8.000,86 |
| 102 | Banka Hesabi | 145.781,70 | 1.407.918,97 | 1.303.620,11 |
| 103 | Verilen Çekler Ve Gönderme Emirleri Hesabı ( - ) | -92.588,82 | -96.770,20 | -547.161,20 |
| 108 | Diğer Hazir Değerler Hesabi | 8.016,93 | 8.016,93 | 9.037,82 |
| 109 | Banka Kredi Kartlarindan Alacaklar Hesabi | 1.477.082,63 | 1.772.356,25 | 1.231.676,40 |
| **11** | **Menkul Kiymetler** | **21.463,01** | **0** | **0** |
| 112 | Kamu Kesimi Tahvil Senet Ve Bonolari Hesabi | 21.463,01 | 0 | 0 |
| **12** | **Faaliyet Alacakları** | **17.656.673,59** | **19.951.813,67** | **19.529.202,92** |
| 120 | Gelirlerden Alacaklar Hesabi | 0 | 5.787.713,42 | 5.395.269,41 |
| 121 | Gelirlerden Takipli Alacaklar Hesabi | 14.216.940,49 | 10.301.985,18 | 7.819.629,77 |
| 122 | Gelirlerden Tecilli Ve Tehirli Alacaklar Hesabi | 699.416,56 | 1.099.140,74 | 2.676.009,56 |
| 126 | Verilen Depozito Ve Teminatlar Hesabi | 6.413,64 | 20.828,56 | 0 |
| 127 | Diğer Faaliyet Alacaklari Hesabi | 2.733.902,90 | 2.742.145,77 | 3.638.294,18 |
| **13** | **Kurum Alacakları** | **866.288,84** | **1.009.233,68** | **829.861,48** |
| 132 | Kurumca Verilen Borçlardan Alacaklar Hesabi | 866.288,84 | 1.009.233,68 | 829.861,48 |
| **14** | **Diğer Alacaklar** | **507.030,68** | **128.895,51** | **332.732,52** |
| 140 | Kişilerden Alacaklar Hesabi | 507.030,68 | 128.895,51 | 332.732,52 |
| **15** | **Stoklar** | **643.469,56** | **3.914.998,66** | **8.830.373,32** |
| 150 | İlk Madde Ve Malzeme Hesabi | 643.469,56 | 3.914.998,66 | 8.830.373,32 |
| **16** | **Ön Ödemeler** | **496.205,33** | **441.189,78** | **511.173,31** |
| 160 | İş Avans Ve Kredileri Hesabi | 0 | 0 | 0 |
| 161 | Personel Avanslari Hesabi | 0 | 0 | 0 |
| 162 | Bütçe Dişi Avans Ve Krediler Hesabi | 493.373,33 | 429.177,46 | 500.448,11 |
| 165 | Mahsup Dönemine Aktarilan Avans Ve Krediler Hesabi | 2.832,00 | 12.012,32 | 10.725,20 |
| **19** | **Diğer Dönen Varlıklar** | **6.208.095,94** | **5.094.935,70** | **8.005.170,49** |
| 190 | Devreden Katma Değer Vergisi Hesabi | 6.208.095,94 | 5.094.935,70 | 8.005.170,49 |
| 191 | İndirilecek Katma Değer Vergisi Hesabi | 0 | 0 | 0 |
| **2** | **DURAN VARLIKLAR** | **310.766.426,30** | **346.852.314,49** | **547.428.887,78** |
| **21** | **Menkul Varlıklar** | **0** | **0** | **0** |
| **22** | **Faaliyet Alacakları** | **4.273.355,15** | **879.995,59** | **2.284.269,58** |
| 220 | Gelirlerden Alacaklar Hesabi | 367.355,69 | 418.067,38 | 493.507,82 |
| 222 | Gelirlerden Tecilli Ve Tehirli Alacaklar Hesabi | 3.518.576,51 | 418.534,57 | 1.761.676,77 |
| 226 | Verilen Depozito Ve Teminatlar Hesabi | 0 | 0 | 29.084,99 |
| 227 | Diğer Faaliyet Alacaklari Hesabi | 387.422,95 | 43.393,64 | 0 |
| **23** | **Kurum Alacakları** | **0** | **0** | **0** |
| **24** | **Mali Duran Varlıklar** | **12.509.915,11** | **13.223.950,57** | **14.835.397,87** |
| 240 | Mali Kuruluşlara Yatirilan Sermayeler Hesabi | 9.511.565,11 | 10.225.600,57 | 11.837.047,87 |
| 241 | Mal Ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatirilan Sermaye | 2.998.350,00 | 2.998.350,00 | 2.998.350,00 |
| **25** | **Maddi Duran Varlıklar** | **293.283.704,34** | **332.258.269,07** | **529.804.185,20** |
| 250 | Arazi Ve Arsalar Hesabi | 89.624.175,48 | 107.265.799,14 | 226.853.857,76 |
| 251 | Yeralti Ve Yerüstü Düzenleri Hesabi | 139.876.322,68 | 148.216.234,77 | 165.241.319,59 |
| 252 | Binalar Hesabi | 62.896.540,95 | 65.533.852,69 | 111.433.908,00 |
| 253 | Tesis, Makine Ve Cihazlar Hesabi | 4.580.144,96 | 8.509.586,91 | 5.222.978,04 |
| 254 | Taşitlar Hesabi | 7.719.162,46 | 7.430.241,02 | 10.771.207,52 |
| 255 | Demirbaşlar Hesabi | 5.534.690,66 | 5.398.500,51 | 6.079.310,71 |
| 257 | Birikmiş Amortismanlar Hesabi ( - ) | -26.946.555,14 | -32.481.896,42 | -37.416.343,30 |
| 258 | Yapilmakta Olan Yatirimlar Hesabi | 9.999.222,29 | 22.385.950,45 | 41.617.946,88 |
| **26** | **Maddi Olmayan Duran Varlıklar** | **379.234,98** | **0** | **0** |
| 260 | Haklar Hesabi | 954.403,07 | 1.185.069,07 | 1.283.540,77 |
| 268 | Birikmiş Amortismanlar Hesabi ( - ) | -575.168,09 | -1.185.069,07 | -1.283.540,77 |
| **28** | **Gelecek Yıllara Ait Giderler** | **99.052,00** | **28.000,00** | **28.000,00** |
| 280 | Gelecek Yillara Ait Giderler Hesabi | 99.052,00 | 28.000,00 | 28.000,00 |
| **29** | **Diğer Duran Varlıklar** | **221.164,72** | **462.099,26** | **477.035,13** |
| 294 | Elden Çikarilacak Stoklar Ve Maddi Duran Varliklar | 3.691.703,07 | 4.507.864,69 | 4.934.237,63 |
| 299 | Birikmiş Amortismanlar Hesabi ( - ) | -3.470.538,35 | -4.045.765,43 | -4.457.202,50 |
| | **AKTİF TOPLAMI :** | **338.704.472,82** | **380.490.386,91** | **587.472.575,81** |

| | PASİF | 2016 Yılı | 2017 Yılı | 2018 Cari Yıl |
|---|---|---|---|---|
| **3** | **KISA VADELI YABANCI KAYNAKLAR** | **64.761.007,88** | **83.134.729,10** | **107.645.163,87** |
| **30** | **Kısa Vadeli İç Mali Borçlar** | **16.622.008,62** | **25.148.340,19** | **28.036.492,28** |
| 300 | Banka Kredileri Hesabi | 16.622.008,62 | 25.148.340,19 | 28.036.492,28 |
| **31** | **Kısa Vadeli Dış Mali Borçlar** | **0** | **0** | **0** |
| **32** | **Faaliyet Borçları** | **21.274.701,86** | **29.126.369,94** | **41.264.485,49** |
| 320 | Bütçe Emanetleri Hesabi | 21.175.649,86 | 29.126.369,94 | 41.264.485,49 |
| 322 | Bütçeleştirilecek Borçlar Hesabi | 99.052,00 | 0 | 0 |
| **33** | **Emanet Yabancı Kaynaklar** | **11.163.506,62** | **14.712.333,74** | **8.515.586,75** |
| 330 | Alinan Depozito Ve Teminatlar Hesabi | 6.458.798,34 | 8.786.188,66 | 5.864.109,26 |
| 333 | Emanetler Hesabi | 4.704.708,28 | 5.926.145,08 | 2.651.477,49 |
| **34** | **Alınan Avanslar** | **0** | **0** | **0** |
| **36** | **Ödenecek Vergi ve Diğer Yükümlülükler** | **7.442.546,79** | **9.524.846,02** | **15.902.713,54** |
| 360 | Ödenecek Vergi Ve Fonlar Hesabi | 1.153.824,80 | 401.117,20 | 313.945,86 |
| 361 | Ödenecek Sosyal Güvenlik Kesintileri Hesabi | 315.462,25 | 5.281,17 | 147.967,16 |
| 362 | Fonlar Veya Diğer Kamu İdareleri Adina Yapilan Ta | 20.975,28 | 11,18 | 2.561.424,60 |
| 363 | Kamu İdareleri Paylari Hesabi | 2.328.759,26 | 4.643.231,14 | 7.165.668,99 |
| 368 | Vadesi Geçmiş, Ertelenmiş Veya Taksitlendirilmiş V | 3.623.525,20 | 4.475.205,33 | 5.713.706,93 |
| **37** | **Borç ve Giderler Karşılıkları** | **4.974.544,34** | **1.222.892,89** | **1.542.432,01** |
| 372 | Kidem Tazminati Karşiliği Hesabi | 4.374.544,34 | 622.892,89 | 942.432,01 |
| 379 | Diğer Borç Ve Gider Karşiliklari Hesabi | 600.000,00 | 600.000,00 | 600.000,00 |
| **38** | **Gelecek Aylara Ait Gelirler ve Gider Tahakkukları** | **3.283.699,65** | **3.399.946,32** | **12.383.453,80** |
| 381 | Gider Tahakkuklari Hesabi | 3.283.699,65 | 3.399.946,32 | 12.383.453,80 |
| **39** | **Diğer Kısa Vadeli Yabancı Kaynaklar** | **0** | **0** | **0** |
| 391 | Hesaplanan Katma Değer Vergisi Hesabi | 0 | 0 | 0 |
| **4** | **UZUN VADELI YABANCI KAYNAKLAR** | **21.054.602,21** | **39.439.680,43** | **56.274.648,53** |
| **40** | **Uzun Vadeli İç Mali Borçlar** | **12.603.610,04** | **5.336.653,77** | **24.925.337,89** |
| 400 | Banka Kredileri Hesabi | 12.603.610,04 | 5.336.653,77 | 24.925.337,89 |
| **41** | **Uzun Vadeli Dış Mali Borçlar** | **0** | **0** | **0** |
| **43** | **Diğer Borçlar** | **1.850.000,00** | **3.735.124,08** | **3.735.124,08** |
| 430 | Alinan Depozito Ve Teminatlar Hesabi | 0 | 1.885.124,08 | 1.885.124,08 |
| 438 | Kamuya Olan Ertelenmiş Veya Taksitlendirilmiş Borç | 1.850.000,00 | 1.850.000,00 | 1.850.000,00 |
| **44** | **Alınan Avanslar** | **0** | **0** | **0** |
| **47** | **Borç ve gider karşılıkları** | **250.000,00** | **24.277.496,27** | **23.398.933,22** |
| 472 | Kidem Tazminati Karşiliği Hesabi | 0 | 24.027.496,27 | 23.148.933,22 |
| 479 | Diğer Borç Ve Gider Karşiliklari Hesabi | 250.000,00 | 250.000,00 | 250.000,00 |
| **48** | **Gelecek Yıllara Ait Gelirler** | **6.350.992,17** | **6.090.406,31** | **4.215.253,34** |
| 481 | Gider Tahakkuklari Hesabi | 6.350.992,17 | 6.090.406,31 | 4.215.253,34 |
| **49** | **Diğer Uzun Vadeli Yabancı Kaynaklar** | **0** | **0** | **0** |
| **5** | **ÖZ KAYNAKLAR** | **252.888.862,73** | **257.915.977,38** | **423.552.763,41** |
| **50** | **Net Değer-Sermaye** | **220.308.045,71** | **231.003.569,24** | **234.111.193,08** |
| 500 | Net Değer Hesabi | 220.308.045,71 | 231.003.569,24 | 234.111.193,08 |
| **52** | **Yeniden Değerleme Farkları** | **0** | **0** | **0** |
| **57** | **Geçmiş Yıllar Olumlu Faaliyet Sonuçları** | **35.858.096,26** | **29.075.134,46** | **18.327.001,26** |
| 570 | Geçmiş Yillar Olumlu Faaliyet Sonuçlari Hesabi | 35.858.096,26 | 29.075.134,46 | 18.327.001,26 |
| **58** | **Geçmiş Yıllar Olumsuz Faaliyet Sonuçları** | **0** | **-3.656.514,22** | **-3.656.514,22** |
| 580 | Geçmiş Yillar Olumsuz Faaliyet Sonuçlari Hesabi ( | 0 | -3.656.514,22 | -3.656.514,22 |
| **59** | **Dönem Faaliyet sonuçları** | **-3.277.279,24** | **1.493.787,90** | **174.771.083,29** |
| 590 | Dönem Olumlu Faaliyet Sonucu Hesabi | 0 | 1.493.787,90 | 174.771.083,29 |
| 591 | Dönem Olumsuz Faaliyet Sonucu Hesabi ( - ) | -3.277.279,24 | 0 | 0 |
| | **PASİF TOPLAMI :** | **338.704.472,82** | **380.490.386,91** | **587.472.575,81** |

| | BÜTÇE NOTLARI | 2016 Yılı | 2017 Yılı | 2018 Cari Yıl |
|---|---|---|---|---|
| **9** | **NAZIM HESAPLAR** | **6.790.744,62** | **8.311.488,29** | **20.529.931,84** |
| **90** | **Ödenek Hesapları** | **14.522,98** | **1.537.500,00** | **1.093.888,65** |
| 900 | Gönderilecek Bütçe Ödenekleri Hesabi | 0 | 0 | 1.093.888,65 |
| 905 | Ödenekli Giderler Hesabi | 0 | 0 | 0 |
| 906 | Mahsup Dönemine Aktarilan Kullanilacak Ödenekler H | 14.522,98 | 1.537.500,00 | 0 |
| **91** | **Nakit Dışı Teminat ve Kişilere Ait Menkul Kıymet H** | **4.965.098,29** | **4.187.325,61** | **5.790.876,81** |
| 910 | Teminat Mektuplari Hesabi | 4.965.098,29 | 4.187.325,61 | 5.473.776,81 |
| 912 | Kişilere Ait Menkul Kiymetler Hesabi | 0 | 0 | 317.100,00 |
| **92** | **Taahhüt Hesapları** | **1.811.123,35** | **2.586.662,68** | **13.645.166,38** |
| 920 | Gider Taahhütleri Hesabi | 1.811.123,35 | 2.586.662,68 | 13.645.166,38 |
| | **NOTLAR TOPLAMI :** | **6.790.744,62** | **8.311.488,29** | **20.529.931,84** |

| | BÜTÇE NOTLARI | 2016 Yılı | 2017 Yılı | 2018 Cari Yıl |
|---|---|---|---|---|
| **9** | **NAZIM HESAPLAR** | **6.790.744,62** | **8.311.488,29** | **20.529.931,84** |
| **90** | **Ödenek Hesapları** | **14.522,98** | **1.537.500,00** | **1.093.888,65** |
| 901 | Bütçe Ödenekleri Hesabi | 0 | 0 | 1.093.888,65 |
| 907 | Mahsup Dönemine Aktarilan Ödenekler Hesabi | 14.522,98 | 1.537.500,00 | 0 |
| **91** | **Nakit Dışı Teminat ve Kişilere Ait Menkul Kıymet H** | **4.965.098,29** | **4.187.325,61** | **5.790.876,81** |
| 911 | Teminat Mektuplari Emanetleri Hesabi | 4.965.098,29 | 4.187.325,61 | 5.473.776,81 |
| 913 | Kişilere Ait Menkul Kiymet Emanetleri Hesabi | 0 | 0 | 317.100,00 |
| **92** | **Taahhüt Hesapları** | **1.811.123,35** | **2.586.662,68** | **13.645.166,38** |
| 921 | Gider Taahhütleri Karşiliği Hesabi | 1.811.123,35 | 2.586.662,68 | 13.645.166,38 |
| | | | | |
| | **NOTLAR TOPLAMI :** | **6.790.744,62** | **8.311.488,29** | **20.529.931,84** |

www.balioglu.net

| FAALİYET SONUÇLARI TABLOSU | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|
| Hesap Kodu | Yardımcı Hesap Kod1 | GİDERİN TÜRÜ | ( 2016 ) Yılı | ( 2017 ) Yılı | Cari Yıl ( 2018 ) |
| 630 | 1 | Personel Giderleri | 15.148.406,49 | 40.016.073,49 | 18.193.122,75 |
| 630 | 2 | Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderle | 3.147.569,13 | 2.201.426,81 | 2.781.740,43 |
| 630 | 3 | Mal Ve Hizmet Alım Giderleri | 65.915.238,60 | 83.844.894,76 | 93.049.627,80 |
| 630 | 4 | Faiz Giderleri | 2.677.468,42 | 3.687.466,01 | 6.915.561,20 |
| 630 | 5 | Cari Transferler | 3.812.617,01 | 2.864.336,67 | 3.266.441,70 |
| 630 | 12 | Gelirlerin Ret Ve İadesinden Kaynaklanan Giderle | 297.913,15 | 410.412,42 | 348.309,73 |
| 630 | 13 | Amortisman Giderleri | 7.162.439,22 | 7.137.146,59 | 7.146.952,09 |
| 630 | 14 | İlk Madde ve Malzeme Gideri | 7.526.159,22 | 6.000.882,41 | 8.384.613,39 |
| 630 | 20 | Silinen Alacaklardan Kaynaklanan Giderler | 6.634.463,04 | 525.518,99 | 422.326,82 |
| 630 | 99 | Diğer Giderler | 585.469,15 | 2.191.734,98 | 25.682.715,62 |
| **GİDERLER TOPLAMI** | | | **112.907.743,43** | **148.879.893,13** | **166.191.411,53** |
| | | | | | |
| Hesap Kodu | Yardımcı Hesap Kod1 | GELİRİN TÜRÜ | ( 2016 ) Yılı | ( 2017 ) Yılı | Cari Yıl ( 2018 ) |
| 600 | 1 | Vergi Gelirleri | 20.393.295,81 | 16.935.727,23 | 21.102.694,72 |
| 600 | 3 | Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri | 21.700.186,84 | 22.776.963,63 | 26.107.133,53 |
| 600 | 4 | Alınan Bağış ve Yardımlar ile Özel Gelirler | 1.634.990,09 | 30.558.137,13 | 14.477.354,56 |
| 600 | 5 | Diğer Gelirler | 63.208.556,12 | 74.186.122,78 | 92.791.245,74 |
| 600 | 6 | Sermaye Gelirleri | 320.000,00 | 0 | 75.000,00 |
| 600 | 11 | Değer ve Miktar Değişimleri Gelirleri | 2.373.435,33 | 5.916.730,26 | 186.409.066,27 |
| **GELİRLER TOPLAMI** | | | **109.630.464,19** | **150.373.681,03** | **340.962.494,82** |
| | | | | | |
| **FAALİYET SONUCU(+/-)** | | | **-3.277.279,24** | **1.493.787,90** | **174.771.083,29** |

www.balioglu.net

# EK 2: İZLEME

| Önceki Yıl/Yıllar Sayıştay Denetim Raporuna İlişkin İzleme Tablosu | | | |
|---|---|---|---|
| **Bulgu Adı** | **Yıl/Yıllar** | **İdare Tarafından Yapılan İşlem** | **Açıklama** |
| Kamu İhale Kanunda Belirlenen Parasal Limitler Dahilinde Yapılacak Harcamaların Yıllık Toplamının, Bütçeye Bu Amaçla Konulan Yasal Limitleri Aşması | 2017 | Tam Olarak Yerine Getirildi | |
| İçme Suyu Şebekesi ve Atık Su Kanal Şebekesi Yenileme ve Tamirat İşleri İçin Yapılan Harcamalara Karşılık Olarak Su Tesisleri ve Kanalizasyon Harcamalarına Katılma Paylarının Tahakkuk ve Tahsilatının Yapılmaması | 2017 | Tam Olarak Yerine Getirildi | |
| Katı Atık Birliği Aidatlarının Kamu İdareleri Payları Hesabında İzlenmemesi | 2017 | Tam Olarak Yerine Getirildi | |
| Kültür Varlıklarının Korunması ve Değerlendirilmesi Amacıyla Kesilen Taşınmaz Kültür Varlıklarının Korunması Katkı Payının İlgili İdareye Aktarılmaması | 2017 | Tam Olarak Yerine Getirildi | |
| Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Payının Muhasebeleştirilmesinde Fonlar veya Diğer Kamu İdareleri Adına Yapılan Tahsilat Hesabı Yerine Emanetler Hesabının Kullanılması | 2017 | Tam Olarak Yerine Getirildi | |
| Mali Yılı Aşan Verilen Depozito ve Teminatlar Bulunmasına Rağmen Verilen Depozito ve Teminatlar Hesabının Kullanılmaması | 2017 | Tam Olarak Yerine Getirildi | |

www.balioglu.net

| | | | |
|---|---|---|---|
| Orta Malları ve Genel Hizmet Alanlarına Dahil Tüm Taşınmazların İz Bedeli ile Takip Edilmesi Halinde Taşınmaz Kayıtlarının Gerçek Değeri Yansıtamaması | 2017 | Yerine Getirilmedi | Söz konusu bulgu mevzuat eleştirisi mahiyetinde olduğundan ve mevzuatta geçen yıldan bu yana herhangi bir değişiklik yapılmadığından tekrar bulgu konusu edilmemiştir. |
| Otopark Bedeli Olarak Alınan Paraların Amacı Dışında Kullanılması | 2017 | Kısmen Yerine Getirildi | 2018 yılı Mali Denetim Raporunda Denetim Görüşünü Etkilemeyen Tespit ve Değerlendirmeler Bölümünde 6 nolu bulguda tekrar konu edilmiştir. |
| İç Denetçi Atamasının Yapılmaması ve İç Denetim Raporunun Düzenlenmemesi | 2017 | Kısmen Yerine Getirildi | İç denetçi ataması yapılmıştır. Fakat henüz iç denetim raporu oluşturulmamıştır. |
| Demirbaşlar Hesabında Yer Alan Bazı | 2017 | Tam Olarak | |

www.balioglu.net

| | | | |
|---|---|---|---|
| Hesaplar İçin % 100 Amortisman Ayrılmaması | | Yerine Getirildi | |
| Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabı ile Birikmiş Amortismanlar Hesabının Birbirine Eşit Olmaması | 2017 | Tam Olarak Yerine Getirildi | |
| Otopark İnşaatı İçin Yapılmış Olan Ödemelerden Katma Değer Vergisi Kesintisi Yapılmaması | 2017 | Tam Olarak Yerine Getirildi | |

www.balioglu.net

www.balioglu.net

# RİZE BELEDİYESİ

# 2018 YILI

# SAYIŞTAY PERFORMANS DENETİM RAPORU

# İÇİNDEKİLER


1. **ÖZET** ..... **32**

2. **KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU** ..... **32**

3. **SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU** ..... **33**

4. **DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI** ..... **33**

5. **GENEL DEĞERLENDİRME** ..... **33**

6. **DENETİM BULGULARI** ..... **35**


www.balioglu.net

# TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1: Performans Denetimi Kriterleri ..... 34
Tablo 2: Performans Programında Yer Alan Hedef ve Göstergelerin Ölçülebilirlik Kriterini Karşılayıp Karşılamadığına İlişkin Örnekler 38
Tablo 3: Performans Hedeflerinin Çıktı-Sonuç Odaklılık Değerlendirmesi ..... 39
Tablo 4: Gerçekleşme Durumları Faaliyet Raporunda Yer Almayan Göstergeler ..... 42
Tablo 5: Tutarlılık Kriterini Sağlamayan Performans Göstergeleri ..... 45
Tablo 6: Geçerlilik/İkna Edicilik Kriterini Sağlamayan Hedef ve Göstergeler ..... 46
Tablo 7: Veri Kayıt Sisteminin Varlığına ve Güvenilirliğine İlişkin Örnek 47

www.balioglu.net

# BULGU LİSTESİ

A. Denetim Bulguları

1. Performans Sonuçları Tablosunda Bazı Performans Göstergelerinin Gerçekleşme Durumuna Yer Verilmemiş Olması

2. Performans Hedefi ile Faaliyet Maliyetleri Tablolarının Açıklama Bölümlerine Yer Verilmemesi

3. Performans Programında Yer Alan Hedef ve Göstergelerden Bazılarının Ölçülebilirlik Kriterini Karşılamaması

4. Performans Hedeflerinden Bazılarının Çıktı-Sonuç Odaklı Olmaması

5. Performans Sonuçları Tablosunda Performans Hedef ve Göstergelerinde Meydana Gelen Sapmalara İlişkin Nedenlere Yer Verilmemiş Olması

6. Faaliyet Raporunun Doğrulanabilirlik Kriterini Karşılamaması

7. Faaliyet Raporunda Yer Alan Göstergelerden Bazılarının Tutarlılık Kriterini Karşılamaması

8. Faaliyet Raporunda Yer Alan Göstergelerden Bazılarının Geçerlilik/İkna Edicilik Kriterini Karşılamaması

9. Performans Bilgisinin Sağlıklı Bir Şekilde Üretilmesini Sağlayacak Bir Sistemin Kurulmamış Olması

www.balioglu.net

# 1. ÖZET

Bu rapor, Rize Belediyesi'nin performans denetimi sonuçlarını ve bulgularını içermektedir.

6085 sayılı Kanunun 36 ncı maddesi uyarınca, Sayıştay *"hesap verme sorumluluğu çerçevesinde idarelerce belirlenen hedef ve göstergelerle ilgili olarak faaliyet sonuçlarının ölçülmesi suretiyle gerçekleştirilen denetim"* olarak tanımlanan performans denetimini yapmakla görevli ve yetkilidir.

Rize Belediyesi'nin hedef ve göstergeleriyle ilgili olarak faaliyet sonuçlarının değerlendirmesini sağlamak amacıyla aşağıdakiler denetlenmiştir:

- 2015-2019 dönemine ait Stratejik Plan,
- 2018 yılı Performans Programı,
- 2018 yılı İdare Faaliyet Raporu ve
- Faaliyet sonuçlarının ölçümünü yapan veri kayıt sistemleri.

Kamu İdaresinin 2015-2019 dönemine ait Stratejik Plan, 2018 Yılı Performans Programı ve 2018 Yılı İdare Faaliyet Raporu'nun mevcut olduğu ve mevzuatta belirtilen zamanlara uyularak hazırlandığı ancak sunum ve içerik itibariyle mevzuatta öngörülen bazı düzenlemelere uyulmadığı görülmüştür.

www.balioglu.net

# 2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresi yönetimi, 5018 sayılı Kanun ve bu Kanun uyarınca yayımlanan Stratejik Plan, Performans Programı ve İdare Faaliyet Raporlarının hazırlanmasına ilişkin yönetmelik ve kılavuzlara uygun olarak hazırlanmış olan performans bilgisi raporlarının doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştay'a sunulmasından; bir bütün olarak sunulan bu raporların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tam ve doğru olarak yansıtmasından; kamu idaresinin amaç, hedef, gösterge ve faaliyetlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; performans yönetimi ve faaliyet sonuçlarının ölçülmesine ilişkin sistemlerin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden; performans bilgisinin dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

# 3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin amaç, hedef, gösterge ve faaliyetlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek, kamu idaresinin raporladığı performans bilgisinin güvenilirliğine ilişkin değerlendirme yapmak, performans yönetimi ve faaliyet sonuçlarını ölçen sistemleri değerlendirmekle sorumludur.

# 4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimin dayanağı; 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu, 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, genel kabul görmüş uluslararası denetim standartları ve Sayıştay ikincil mevzuatıdır.

Denetimin amacı, bütçe hakkının gereği olarak kamu idarelerinin faaliyet sonuçları hakkında TBMM ve kamuoyuna güvenilir ve yeterli bilgi sunulması, kamu idarelerinin performansının değerlendirilmesi ile hesap verme sorumluluğu ve saydamlığın yerleştirilmesi ve yaygınlaştırılmasıdır.

Denetim, kamu idaresinin faaliyet raporunda yer alan performans bilgilerinin ve bunları oluşturan kayıt ve belgelerin doğruluğu ve güvenilirliğine ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile gerçekleştirilir.

Bu çerçevede, Rize Belediyesi'nin yayımladığı 2015-2019 dönemine ait Stratejik Plan, 2018 yılı Performans Programı ve 2018 yılı İdare Faaliyet Raporu incelenmiştir.

# 5. GENEL DEĞERLENDİRME

2018 yılı performans denetimi kapsamında Rize Belediyesinin yayımladığı 2015-2019 dönemine ait Stratejik Plan, 2018 yılı Performans Programı ve 2018 yılı İdare Faaliyet Raporu incelenerek faaliyet sonuçlarının ölçülmesine yönelik olarak üretilen performans bilgisinin güvenilir olup olmadığı değerlendirilmiştir.

Bu değerlendirmeler için kullanılan performans denetimi kriterleri aşağıda yer almaktadır.

www.balioglu.net

**Tablo 1: Performans Denetimi Kriterleri**

| İlgili Doküman | Denetim Kriteri | Tanım |
|---|---|---|
| Stratejik Plan, Performans Programı, Faaliyet Raporu | Mevcudiyet | Denetlenen idarenin, yasal düzenlemelere göre ilgili dokümanları hazırlaması |
| | Zamanlılık | Performans bilgisinin yasal süre içinde raporlanması |
| | Sunum | Performans bilgisinin düzenleyici esaslara uygun şekilde raporlanması |
| Stratejik Plan, Performans Programı | İlgililik | Amaç, hedef, gösterge ve faaliyetler arasında mantıksal bağlantı olması |
| | Ölçülebilirlik | Hedeflerin veya göstergelerin ölçülebilir olması |
| | İyi tanımlanma | Hedeflerin ve göstergelerin açık ve net bir tanımının olması |
| Faaliyet Raporu | Tutarlılık | Hedeflerin (göstergeler dâhil), denetlenen idarenin planlama ve raporlama dokümanlarında tutarlı olarak kullanılması |
| | Doğrulanabilirlik | Raporlanan performans bilgisinin kaynağına kadar izlenebiliyor olması |
| | Geçerlilik/İkna edicilik | Planlanan ve raporlanan performans arasındaki her tür sapmanın denetlenen idare tarafından ele alınıyor olması ve sapmayı açıklayan nedenlerin inandırıcı ve ikna edici olması |
| Veri Kayıt Sistemi | Güvenilirlik | Veri kayıt sistemlerinin gerçekleşmeleri tam ve doğru şekilde ölçerek faaliyet raporunda güvenilir veri sunuyor olması |

Yukarıda yer alan performans denetimi kriterleri doğrultusunda yapılan inceleme sonucunda; Kurumun, 2015–2019 Yılı Stratejik Planının, Performans Programının ve Faaliyet Raporunun mevcut olduğu ve ilgili dokümanların mevzuatta belirtilen zamanlara uyularak hazırlandığı ancak ilgili dokümanların denetim bulguları bölümünde açıklanan nedenlerden dolayı raporlama gereklilikleri ile denetim kriterlerine kısmen uyduğu; performans ölçmek için kurumda kullanılan sistemin değerlendirilmesi amacıyla örnek olarak seçilen veri kayıt sistemlerinin incelenmesi sonucunda ise, performans bilgisinin sağlıklı bir şekilde üretilmesini sağlayacak, üst yönetim tarafından onaylanmış bir sistemin kurulmadığı; performans bilgisinin nasıl üretileceğini düzenleyen bir politika, plan veya mevzuat düzenlemesinin bulunmadığı; her birimin kendisi ile ilgili olan performans hedeflerini ölçmek ve raporlamak için bir yöntem geliştirdiği ve geliştirilen bu yöntemlerinde çeşitli riskler içerdiği görüldüğünden örnek olarak seçilen ve ayrıntısı denetim bulguları bölümünde

www.balioglu.net

belirtilen veri kayıt sistemlerinin hedef ve göstergeye göre performansı ölçme ve raporlama amacına uygun olmadığı düşünülmektedir.

Yukarıda belirtilen tespit ve değerlendirmelere göre, Kurumun, Stratejik Planını, Performans Programını ve Faaliyet Raporunu hazırlarken mevzuatta öngörülen şekil ve sunuma ilişkin kriterler konusunda daha özenli olması; Performans Programının, Stratejik Planın yıllık dilimler itibariyle uygulaması olduğunu göz önüne alarak performans hedeflerini daha gerçekçi ve spesifik olarak belirlemesi; Hedeflerin, çıktı veya sonuç odaklı, göstergelerin ise, ölçüm yapmaya müsait ve anlaşılır olmasının sağlanması; Hedef-Amaç bağlantısının iyi kurulması, amaca hizmet etmeyen hedeflere yer verilmemesi; Kurumun performans yönetim sistemini geliştirerek ileri bir seviyeye taşıyabilmesi için veri kayıt sistemlerine yönelik gerekli düzenlemelerin yapılması, yetki ve sorumlulukların da yazılı olarak belirlenmesi gerektiği değerlendirilmektedir.

Rize Belediyesinin 2015-2019 dönemi stratejik planına ilişkin ilk değerlendirme stratejik plan döneminin ilk yılı olan 2015 yılında yapılmıştır. 2015 yılı denetim raporunda; Stratejik Planda Beş Yıllık Tahmini Maliyet Tablosuna ve Stratejiler Bölümüne yer verilmediği; stratejik planda yer alan hedeflerden bir kısmının ilgililik kriterini karşılamadığı ifade edilerek tespit edilen hususlar bulgu konusu yapılmıştır.

Stratejik plana ilişkin kapsamlı bir değerlendirme stratejik plan döneminin son yılı olan 2019 yılında yapılacaktır.

www.balioglu.net

# 6. DENETİM BULGULARI

## A. Stratejik Planın Değerlendirilmesi

Herhangi bir denetim bulgusu tespit edilmemiştir.

## B. Performans Programının Değerlendirilmesi

**BULGU 1: Performans Hedefi ile Faaliyet Maliyetleri Tablolarının Açıklama Bölümlerine Yer Verilmemesi**

T.C. Maliye Bakanlığı Bütçe ve Mali Kontrol Genel Müdürlüğü tarafından yayımlanan Performans Programı Hazırlama Rehberinde yer alan Performans Hedefi Tablosunun, Açıklamalar Bölümünde;

"*Performans hedefi tablosu her bir performans hedefi için ayrı ayrı doldurulur. Amaç ve hedef bölümlerinde performans hedefinin ilgili olduğu stratejik amaç ve hedefe yer verilir.*

*Performans hedefi bölümünde ilgili performans hedefine yer verilecektir. Açıklamalar kısmında söz konusu hedeflerin belirlenme amaçlarına ve performans hedefinin gerekçelerine kısaca değinilecektir. Daha kapsamlı açıklamalara ise performans programının metin kısmında yer verilecektir.*

*Performans göstergelerine ilişkin kısımda söz konusu performans hedefini ölçmek için belirlenen göstergelere yer verilir. Bir önceki yıl gerçekleşme verileri (t-1), içinde bulunulan yıla ilişkin tahmin verileri (t) ve program dönemine ilişkin tahmin verileri (t+1) sütunlarında gösterilir. Açıklamalar kısmında ise performans göstergelerinin belirlenme amaçlarına ve gerek görülen diğer hususlara yer verilecektir.*

*Faaliyetlere ilişkin bölümde, ilgili performans hedefine ulaşmak için öngörülen faaliyetlere ve bu faaliyetlerin hangi kaynaklardan ve hangi miktarlarda karşılanmasının planlandığına ilişkin bilgilere yer verilir.*" denilmektedir.

Performans Programı Hazırlama Rehberinde yer alan Faaliyet Maliyetleri Tablosunun Açıklamalar Bölümünde;

"*Faaliyet maliyetleri tablosu performans programı hazırlık çalışmalarında üst yönetici ve harcama yetkilileri tarafından belirlenen her bir faaliyet için sorumlu birimler tarafından ayrı ayrı doldurulacaktır. Aynı faaliyetten sorumlu birden fazla harcama birimi olması halinde her harcama birimince bu tablo ayrı ayrı doldurulacak olup mali hizmetler birimlerince bu tablolar konsolide edilerek tek bir tablo haline getirilecektir. Açıklamalar bölümünde ilgili faaliyetin kapsamı, gerekçesi ve önemine ilişkin bilgiler ile faaliyet maliyetinin hesaplanmasına ilişkin hususlara yer verilecektir.*

***Bütçe Ödeneği:** İlgili faaliyet maliyetinin idare bütçesinden karşılanacak tutarlarını ifade etmektedir.*

***Döner Sermaye:** İlgili faaliyet maliyetinin idare döner sermaye bütçesinden karşılanacak tutarlarını ifade etmektedir.*

***Diğer Yurt İçi Kaynaklar:** İlgili faaliyet maliyetinin idarenin bütçe ve döner sermaye kaynakları dışında kalan diğer yurt içi kaynaklardan karşılanacak tutarlarını ifade etmektedir.*

***Yurt Dışı Kaynaklar:** Yurtdışı kaynaklardan temin edilip ilgili mevzuatı gereğince bütçeleştirilmeyen ancak faaliyetin finansmanında kullanılan her türlü borç ve hibeleri ifade eder.*" hükümleri bulunmaktadır.

Buna göre, Performans Hedefi Tablosunda yer alan hedeflerin belirlenme amaçlarına ve performans hedefinin gerekçelerine; Faaliyet Maliyetleri Tablosunda ise ilgili faaliyetin kapsamı, gerekçesi ve önemine ilişkin bilgiler ile faaliyet maliyetinin hesaplanmasına ilişkin

www.balioglu.net

hususlara yer verilmesi gerekmektedir. Ancak; yapılan incelemelerde idarenin performans programında yer alan Performans Hedefi ile Faaliyet Maliyetleri Tablolarının açıklama bölümlerine yer verilmediği tespit edilmiştir.

***Kamu idaresi cevabında;*** Belediyenin 2020-2024 Stratejik Planına bağlı olarak 2020 yılı için hazırlanacak olan Performans Programında, bulguda bahsi geçen Performans Hedefi ile Faaliyet Maliyetleri Tablolarının açıklama bölümlerine yer verileceği bildirilmiştir.

***Sonuç olarak*** Performans Programı Hazırlama Rehberi uyarınca, Performans Hedefi Tablosunda yer alan hedeflerin belirlenme amaçlarına ve performans hedefinin gerekçelerine; Faaliyet Maliyetleri Tablosunda ise ilgili faaliyetin kapsamı, gerekçesi ve önemine ilişkin bilgiler ile faaliyet maliyetinin hesaplanmasına ilişkin hususlara yer verilmesi gerekmektedir.

İdare, bulguda yer alan tespitin düzeltilmesine ilişkin girişimlerde bulunacağını bildirmiş olup; tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde de izlenecektir.

**BULGU 2: Performans Programında Yer Alan Hedef ve Göstergelerden Bazılarının Ölçülebilirlik Kriterini Karşılamaması**

www.balioglu.net

Kamu İdarelerince Hazırlanacak Performans Programları Hakkında Yönetmeliğin, "*Tanımlar*" başlıklı 3'üncü maddesinde; Kamu idarelerinin stratejik planlarında yer alan amaç ve hedeflerine ulaşmak için program döneminde gerçekleştirmeyi planladıkları çıktı-sonuç odaklı hedeflerin "*Performans Hedefi*", performans hedeflerine ulaşılıp ulaşılmadığını ya da ne kadar ulaşıldığını ölçmek, izlemek ve değerlendirmek için kullanılan ve sayısal olarak ifade edilen araçların ise "*Performans Göstergesi*" olduğu ifade edilmiştir. Dolayısıyla, performans hedeflerinin ölçülebilir olmadığı durumlarda, söz konusu hedeflerin performans göstergeleri ile ölçülebilir duruma getirilmiş olması gerekir.

Performans Programında yer alan toplam 103 adet hedefle ilgili olarak yapılan ölçülebilirlik değerlendirmesi sonucunda, girdi-faaliyet odaklı olan 41 performans hedefi için değerlendirme yapılmamıştır. Çıktı- sonuç odaklı olan 62 performans hedefinin ise sayısal olarak ifade edilmemesi nedeniyle ölçülemez olduğu, ölçülemeyen performans hedeflerinden 58 adedinin performans göstergeleri ile ölçülebilirliğinin sağlandığı ve sonuç olarak toplam 58 performans hedefinin ölçülebilir olduğu görülmüştür.

Ölçülebilir 58 performans hedefine ait 104 adet performans göstergesi belirlenmiştir. Bu göstergelerin ölçülebilirlik değerlendirmesi sonucunda da, göstergelerden 103 adedinin ölçülebilir 1 adedinin ölçülemez olduğu görülmüştür.

Ölçülemez olduğu değerlendirilen performans hedef ve göstergelerinden bir kısmı aşağıya alınmış olup ölçülemez olduğu değerlendirilmekle birlikte performans göstergesi ile

ölçülebilirliği sağlanmış performans hedeflerinden bir tanesine de örnek olarak yer verilmiştir.

**Tablo 2: Performans Programında Yer Alan Hedef ve Göstergelerin Ölçülebilirlik Kriterini Karşılayıp Karşılamadığına İlişkin Örnekler**

| | |
|---|---|
| **Stratejik Amaç 4 Mali kaynaklarımızı ve varlıklarımızı sürdürülebilir hizmet anlayışı ile uyumlu yönetmek** | |
| **Stratejik Hedef 4.1 Belediye gelirlerini arttırmak ve tahsilat oranını yükseltmek** | |
| **Performans Hedefi** | **Performans Göstergeleri** |
| Gayrimenkul gelirlerinin etkin yönetmek | İkinci kişilere kiralanması engellenmesi |
| **Stratejik Amaç 10 Gelişmekte olan şehrimizin altyapı sorunlarını gidermek** | |
| **Stratejik Hedef 10.1 Kanalizasyon şebeke ve kolektör hatlarını ve atık su tesislerini yapmak, verimli bir şekilde işletimini sağlamak ve yağmur suyu hatlarını geliştirmek** | |
| **Performans Hedefi** | **Performans Göstergeleri** |
| Planlı ve ihtiyaç duyulan yeni yağmur suyu drenaj hat imalatlarının yapılması | Yağmur suyu ve dere geçişleri hattı yapımı |
| **Değerlendirme 1:** Kamu İdarelerince Hazırlanacak Performans Programları Hakkında Yönetmelik ile Performans Programı Hazırlama Rehberi uyarınca her bir performans hedef ve göstergesinin ölçülebilir olması, performans hedefinin ölçülemez olduğu durumda da performans göstergesi ile performans hedefinin ölçülebilirliğinin sağlanmış olması gerekmektedir. Yukarıda örnek olarak alınan performans hedef ve göstergelerinin nasıl ölçüleceğine ilişkin bir düzenleme performans programında yapılmamıştır. | |
| **Stratejik Amaç 7 Kentin kültür mirasının korunması, tanıtılması ve kültürel yaşamın zenginleşmesine katkı sağlamak** | |
| **Stratejik Hedef 7.1 Ülkemizde ve uluslararası alanda yaptığı kültürel ve sanatsal faaliyetlerle tanınan bir kent oluşturulması** | |
| **Performans Hedefi** | **Performans Göstergeleri** |
| Şehrimizde kültürel faaliyetler gerçekleştirmek | 1. Düzenlenen kitap günleri ve fuarları sayısı<br>2. Düzenlenen uçurtma şenlikleri sayısı<br>3. Düzenlenen tiyatro günü sayısı |
| **Değerlendirme 2:** Söz konusu performans hedefi tek başına ölçülemez olmasına rağmen, performans göstergesi ile ölçülebilir hale getirildiğinden, yapılan değerlendirmelerde bu | |

www.balioglu.net

nitelikte olan performans hedeflerinin tamamı ölçülebilir kabul edilmiştir.

***Kamu idaresi cevabında;*** 2020-2024 Stratejik Planı hazırlanırken Performans Programında yer alan hedef ve göstergelerin ölçülebilirlik kriterini karşılıyor olmasına özen gösterileceği bildirilmiştir.

***Sonuç olarak*** Kamu İdarelerince Hazırlanacak Performans Programları Hakkında Yönetmeliğin, "*Tanımlar*" başlıklı 3'üncü maddesinde; Kamu idarelerinin stratejik planlarında yer alan amaç ve hedeflerine ulaşmak için program döneminde gerçekleştirmeyi planladıkları çıktı-sonuç odaklı hedeflerin "*Performans Hedefi*", performans hedeflerine ulaşılıp ulaşılmadığını ya da ne kadar ulaşıldığını ölçmek, izlemek ve değerlendirmek için kullanılan ve sayısal olarak ifade edilen araçların ise "*Performans Göstergesi*" olduğu ifade edilmiştir. Dolayısıyla, performans hedeflerinin ölçülebilir olmadığı durumlarda, söz konusu hedeflerin performans göstergeleri ile ölçülebilir duruma getirilmiş olması gerekir.

İdare, bulguda yer alan tespitin düzeltilmesine ilişkin girişimlerde bulunacağını bildirmiş olup; tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde de izlenecektir.

www.balioglu.net

**BULGU 3: Performans Hedeflerinden Bazılarının Çıktı-Sonuç Odaklı Olmaması**

Kamu İdarelerince Hazırlanacak Performans Programları Hakkında Yönetmeliğin, "*Tanımlar*" başlıklı 3'üncü maddesinde; performans hedeflerinin çıktı-sonuç odaklı olması gerektiği ifade edilmiştir. Bakanlıkça yayımlanan Performans Programı Hazırlama Rehberinde de, bir ürün veya hizmetin üretilmesi için gereken beşeri, mali ve fiziksel değerler "*Girdi*", idare tarafından üretilen nihai ürün veya hizmetler "*Çıktı*" ve idarenin sunduğu ürün ve hizmetlerin, bireyler ve toplum üzerinde meydana getirdiği etkiler ise "*Sonuç*" olarak tanımlanmıştır.

2018 yılı Performans Programında yer alan toplam 103 performans hedefinin, çıktı-sonuç odaklılık kriterine göre değerlendirmesi sonucunda, 62 hedefin çıktı-sonuç odaklı, 41 hedefin ise girdi-faaliyet odaklı olduğu görülmüştür. Girdi-Faaliyet odaklı olduğu düşünülen performans hedeflerinden bir kısmı aşağıda gösterilmiştir.

**Tablo 3: Performans Hedeflerinin Çıktı-Sonuç Odaklılık Değerlendirmesi**

| |
|---|
| **Stratejik Amaç 1:** Belediye yönetiminde daha etkin, verimli yapılanmanın gerçekleştirilebilmesini sağlayacak kurumsal yapının oluşturulması |
| **Stratejik Hedef 1.1** Kurumsal yapıyı süreç bazlı şekillendirmek |

| |
|---|
| **Performans Hedefi:** Reorganizasyon çalışmalarının yapılması |
| **Stratejik Hedef 1.2** Stratejik yetkinlikleri belirlemek ve benimsetmek |
| **Performans Hedefi:** Görev tanımlarının oluşturulması |
| **Performans Hedefi:** Birim yönetmeliklerinin oluşturulması |
| **Performans Hedefi:** Kurumsal kimlik kataloğunun oluşturulması |
| **Performans Hedefi:** Dış denetim raporlarında yapılan tespitlerin hayata geçirilmesi |
| **Stratejik Hedef 1.3** İç Kontrol Sisteminin kurulması ve yaygınlaştırılmasını sağlamak |
| **Performans Hedefi:** İç kontrol sisteminin kurulması |
| **Stratejik Hedef 1.4** Uluslararası standartların belediyeye kazandırılması |
| **Performans Hedefi:** Belediye bünyesinde işçi sağlığı ve iş güvenliğini uluslararası standartta sağlamak için OHSAS 18001 iş sağlığı ve güvenliği yönetim sistemini kurmak |
| **Stratejik Amaç 2:** Rize Belediyesinin nitelikli ve yeterli personel yapısına sahip olması |
| **Stratejik Hedef 2.1** Stratejik yetkinliklere uyumlu gelişim programlarını geliştirmek |
| **Performans Hedefi:** Hizmet içi eğitim faaliyetlerinin planlanması |
| **Stratejik Hedef 2.2** Personel motivasyonunu artırmaya yönelik çalışmalar yapmak |
| **Performans Hedefi:** Performans değerlendirme sisteminin kurulması |
| **Stratejik Amaç 4:** Mali kaynaklarımızı ve varlıklarımızı sürdürülebilir hizmet anlayışı ile uyumlu yönetmek |
| **Stratejik Hedef 4.2** Kaynakları verimli yönetmek |
| **Performans Hedefi:** Ön mali kontrol sisteminin kurulması |
| **Stratejik Amaç 5:** Ana hizmet alanlarındaki projelendirme ve uygulama süreçlerini etkin, verimli yönetmek |
| **Stratejik Hedef 5.1** Hukuk süreçlerini etkinleştirmek ve farkındalığını artırmak |
| **Performans Hedefi:** Hizmet birimlerinde hukuksal düzenlemelerle ve sonuçlarıyla ilgili farkındalığın artırılması |
| **Stratejik Amaç 7:** Kentin kültür mirasının korunması, tanıtılması ve kültürel yaşamın zenginleşmesine katkı sağlamak |
| **Stratejik Hedef 7.2** Tarihi ve kültürel mirasın korunması ve yeni nesillere aktarılmasını sağlamak |
| **Performans Hedefi:** Taşınmaz kültür varlıklarının rölöve, restitüsyon, restorasyon projelerinin hazırlanması |
| **Stratejik Amaç 8:** Kentin doğal, tarihi ve kültürel mirasına saygılı bir anlayışla, sosyal, ekonomik ve fiziksel gelişimine yön vererek yaşanabilir bir kent oluşumuna katkı sağlamak |
| **Stratejik Hedef: 8.2** Kent estetiği Rize dokusuna uygun görüntü kirliliğinden uzak güzel bir Rize için dönüşüm projeleri hazırlamak ve uygulamak |
| **Performans Hedefi:** Kentsel tasarım cephe ve zemin rehabilitasyon projelerinin geliştirilmesi |

www.balioglu.net

Söz konusu performans hedefleri, bir ürün veya hizmetin üretilmesi için gereken girdi niteliğindeki beşeri, mali ve fiziksel değerleri ifade etmektedir. Bu nitelikteki performans hedefleri gerek Kamu İdarelerince Hazırlanacak Performans Programları Hakkında Yönetmeliğe gerekse Bakanlıkça yayımlanan performans programı hazırlama rehberinde yer alan düzenlemelere aykırılık teşkil etmektedir.

Bu itibarla, performans programlarında belirlenmiş olan hedeflerin çıktı-sonuç odaklı olarak belirlenmesine dikkat edilmelidir.

***Kamu idaresi cevabında;*** 2020-2024 Stratejik Planı hazırlanırken performans hedeflerinin çıktı-sonuç odaklı olmasına dikkat edileceği bildirilmiştir.

***Sonuç olarak*** Bir ürün veya hizmetin üretilmesi için gereken girdi niteliğindeki beşeri, mali veya fiziksel değerlerin performans hedefi olarak belirlenmesi, gerek Kamu İdarelerince Hazırlanacak Performans Programları Hakkında Yönetmeliğe gerekse Bakanlıkça yayımlanan performans programı hazırlama rehberinde yer alan düzenlemelere aykırılık teşkil etmektedir. Tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

www.balioglu.net

## C. Faaliyet Raporunun Değerlendirilmesi

### BULGU 4: Performans Sonuçları Tablosunda Bazı Performans Göstergelerinin Gerçekleşme Durumuna Yer Verilmemiş Olması

Faaliyet Raporunda, bazı performans göstergelerinin gerçekleşme durumlarına yer verilmediği görülmüştür.

17.03.2006 Tarih ve 26111 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Kamu İdarelerince Hazırlanacak Faaliyet Raporları Hakkında Yönetmeliğin "*Birim ve İdare Faaliyet Raporlarının Kapsamı*" başlıklı 18'nci maddesinin (c) bendi ikinci fıkrasında "*Performans bilgileri başlığı altında, idarenin stratejik plan ve performans programı uyarınca yürütülen faaliyet ve projelerine, performans programında yer alan performans hedef ve göstergelerinin gerçekleşme durumu ile meydana gelen sapmaların nedenlerine, diğer performans bilgilerine ve bunlara ilişkin değerlendirmelere yer verilir.*" hükmü yer almaktadır.

Buna göre, idare faaliyet raporunda performans programındaki performans göstergelerinin gerçekleşme durumlarına yer verilmesi zorunlu kılınmıştır. Ancak yapılan inceleme sonucunda, 2018 yılı Faaliyet Raporunun "*Performans Bilgileri*" başlığı altında yer alan Performans Sonuçları Tablosunda, aşağıda yer alan performans göstergeleri açısından, gerçekleşmelerin ortaya konulmadığı görülmüştür.

Performans hedef ve göstergelerine ilişkin gerçekleşmelerin ortaya konmaması, performans sonuçlarının ölçülememesine sebep olmakla birlikte faaliyet raporunun hazırlanma gerekçesini de ortadan kaldırmaktadır. Aynı zamanda söz konusu durum Kamu İdarelerince Hazırlanacak Faaliyet Raporları Hakkında Yönetmeliğin 7'nci maddesinde açıklanan Tam Açıklama İlkesine de aykırılık oluşturmaktadır.

İdare tarafından belirlenen performans hedef ve göstergelerinin ne ölçüde başarıldığının tespiti, bu hedef ve göstergelerin ne ölçüde yapıldığının yani ne kadar gerçekleştirildiğinin ortaya konulması ile yapılabilmektedir.

Bu itibarla, faaliyet raporlarında yer alan bilgilerin Tam Açıklama İlkesine göre eksiksiz olması ve faaliyet sonuçlarını tüm yönleriyle açıklaması gerekmektedir.

**Tablo 4: Gerçekleşme Durumları Faaliyet Raporunda Yer Almayan Göstergeler**

| |
|---|
| **Performans Hedefi 2.2.2** Personel memnuniyetinin sağlanması<br>**Gösterge:** Personel memnuniyet anketinin uygulanma oranı |
| **Performans Hedefi 7.3.1** Deniz ve sahilde verilen hizmetlerin artırılması<br>**Gösterge:** Düzenlenen gemi turu sayısı |

www.balioglu.net

***Kamu idaresi cevabında;*** Belediyeye ait Dursun Kaptan-1 Gemisinin 31.01.2017 tarihli ihaleyle satıldığı; dolayısıyla Performans Hedefi 7.3.1 (Deniz ve sahilde verilen hizmetlerin artırılması) ve buna bağlı olarak performans göstergesi olan 'Düzenlenen gemi turu sayısı'nın 2018 yılı faaliyet raporuna konulmadığı;

Performans Hedefi 2.2.2 (Personel memnuniyetinin sağlanması) ve buna bağlı olarak performans göstergesi olan 'Personel memnuniyet anketinin uygulanma oranının 2019 yılı Performans Programında mevcut olduğu ve 2019 yılı Faaliyet Raporunda da bu hedef ve göstergeye yer verileceği, bildirilmiştir.

***Sonuç olarak*** Faaliyet raporlarında yer alan bilgilerin tam açıklama ilkesine göre eksiksiz olması ve faaliyet sonuçlarını tüm yönleriyle açıklaması gerekmektedir. Tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

## BULGU 5: Performans Sonuçları Tablosunda Performans Hedef ve Göstergelerinde Meydana Gelen Sapmalara İlişkin Nedenlere Yer Verilmemiş Olması

Performans hedef ve göstergelerinde meydana gelen sapmalara ilişkin nedenlere Faaliyet Raporunda yer verilmediği görülmüştür.

17.03.2006 tarih ve 26111 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Kamu İdarelerince Hazırlanacak Faaliyet Raporları Hakkında Yönetmeliğin "*Birim ve İdare*

*Faaliyet Raporlarının Kapsamı*" başlıklı 18'nci maddesinin (c) bendi ikinci fıkrasında, "*Performans bilgileri başlığı altında, idarenin stratejik plan ve performans programı uyarınca yürütülen faaliyet ve projelerine, performans programında yer alan performans hedef ve göstergelerinin gerçekleşme durumu ile meydana gelen sapmaların nedenlerine, diğer performans bilgilerine ve bunlara ilişkin değerlendirmelere yer verilir.*" hükmü yer almaktadır.

Buna göre, performans programındaki performans hedef ve göstergelerinde oluşan pozitif veya negatif yönlü sapmaların nedenlerinin faaliyet raporunda açıklanması zorunlu kılınmıştır.

Yapılan inceleme sonucunda, 2018 yılı Faaliyet Raporunun "*Performans Bilgileri*" başlığı altında yer alan Performans Sonuçları Tablosunda;

- 26 adet pozitif yönlü sapma (hedefin üzerinde gerçekleşme) bulunmasına rağmen 20 adedinin;
- 63 adet negatif yönlü sapma (performans düşüklüğü) bulunmasına rağmen, bu sapmaların hiçbirinin;

nedenlerine ilişkin açıklamada bulunulmadığı görülmüş olup, bu durum Kamu İdarelerince Hazırlanacak Faaliyet Raporları Hakkında Yönetmeliğin 7'nci maddesinde açıklanan Tam Açıklama İlkesine aykırılık oluşturmaktadır.

www.balioglu.net

Tam Açıklama İlkesine göre, faaliyet raporlarında yer alan bilgilerin eksiksiz olması ve faaliyet sonuçlarının tüm yönleriyle açıklanması gerekmekte olup sapma nedenlerinin her bir hedef ve gösterge açısından tek tek açıklanması, hedeflere ne ölçüde ulaşıldığının anlaşılması açısından önem arz etmektedir.

Bu itibarla, Faaliyet Raporunun "*Performans Bilgileri*" başlığı altında, performans hedef ve göstergelerinde ortaya çıkan sapmalara ilişkin nedenlere yer verilmesi gerekmektedir.

***Kamu idaresi cevabında;*** 2019 yılı Faaliyet Raporu hazırlanırken performans sonuçları tablosundaki hedef ve göstergelerdeki sapmaların nedenlerine yer verileceği bildirilmiştir.

***Sonuç olarak*** Performans sonuçları tablosunda performans hedef ve göstergelerinde meydana gelen sapmalara ilişkin nedenlere yer verilmemiş olması, Kamu İdarelerince Hazırlanacak Faaliyet Raporları Hakkında Yönetmeliğin 7'nci maddesinde açıklanan Tam Açıklama İlkesine aykırılık oluşturmaktadır.

Bu nedenle, Faaliyet Raporunun "Performans Bilgileri" başlığı altında, performans hedef ve göstergelerinde ortaya çıkan sapmalara ilişkin nedenlere yer verilmesi gerekmektedir.

Tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

**BULGU 6: Faaliyet Raporunun Doğrulanabilirlik Kriterini Karşılamaması**

2018 yılı Faaliyet Raporunda yer alan hedef ve göstergelerin Doğrulanabilirlik Kriteri açısından yapılan değerlendirmesi sonucunda;

- Üst yönetim tarafından onaylanmış performans bilgisinin üretilmesine ilişkin bir politika, plan veya mevzuat düzenlemesinin bulunmadığı,
- Performans hedeflerini ölçmek ve raporlamak için sağlıklı bir veri kayıt sisteminin kurulmadığı, görülmüştür.

Bu itibarla, Faaliyet Raporunda yer alan hedef ve göstergelerin, İdarenin mevcut kayıt sistemlerinden elde edilen bilgilerle sağlıklı bir şekilde doğrulanması mümkün değildir.

***Kamu idaresi cevabında;*** Belediyede sağlıklı bir veri kayıt sistemi oluşturulup bu veri kayıt sistemi sayesinde Faaliyet Raporunda yer alan hedef ve göstergelerin sağlıklı bir şekilde doğrulanmasının sağlanacağı bildirilmiştir.

***Sonuç olarak*** İdare, bulguda yer alan tespitin düzeltilmesine ilişkin girişimlerde bulunacağını bildirmiş olup; tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde de izlenecektir.

**BULGU 7: Faaliyet Raporunda Yer Alan Göstergelerden Bazılarının Tutarlılık Kriterini Karşılamaması**

2018 yılı Performans Programındaki "İlgili" ve "Ölçülebilir" olarak değerlendirilen performans göstergelerinden 3 adedinin Faaliyet Raporunda tutarlı olarak yer almadığı; 2 adedinin ise hiç yer almadığı görülmüştür.

2018 yılına ilişkin Faaliyet Raporunda yer alan hedef ve göstergelerin Tutarlılık Kriteri açısından değerlendirilmesi neticesinde, Performans Programında yer alan bazı hedeflere ait gösterge mahiyetinde belirlenmiş olan miktarların Faaliyet Raporunda değiştirildiği görülmüştür. Bununla birlikte, Performans Programında yer alan fakat Faaliyet Raporunda gerçekleşme bilgilerine yer verilmeyen performans göstergelerinin de olduğu tespit edilmiş olup söz konusu durum, bu göstergelere ilişkin herhangi bir faaliyetin yapılıp yapılmadığı bilgisine ulaşılmasını engellemektedir.

www.balioglu.net

**Tablo 5: Tutarlılık Kriterini Sağlamayan Performans Göstergeleri**

| Hedef | Gösterge | Performans Programında Yer Alan Miktar | Faaliyet Raporunda Performans Hedefi Olarak Belirtilen Miktar |
|---|---|---|---|
| **Performans Hedefi 13.2.1:** Sahipsiz sokak hayvanlarının rehabilitasyonu | 1000 hayvan kapasiteli doğal yaşam alanının tamamlanma oranı | 1000 hayvan kapasiteli | 300 hayvan kapasiteli |
| **Performans Hedefi 14.3.1:** Yeşil alanların nicelik olarak geliştirilmesi | Dikilen ağaç sayısı | 300 | 500 |
| | Yeni kurulan park alanı sayısı | 5 | 10 |

www.balioglu.net

Bu itibarla, Performans Programında yer alan göstergelerin bazılarına Faaliyet Raporunda aynen yer verilmemesi, bazılarına ise hiç yer verilmemesi, ilgili göstergeler açısından Tutarlılık Kriterine aykırılık oluşturmaktadır.

***Kamu idaresi cevabında;*** 2019 yılı Faaliyet Raporu hazırlanırken göstergelerin tutarlılık kriterini karşılamasının sağlanacağı bildirilmiştir.

***Sonuç olarak*** Performans Programında yer alan göstergelerin bazılarına Faaliyet Raporunda aynen yer verilmemesi, bazılarına ise hiç yer verilmemesi, ilgili göstergeler açısından tutarlılık kriterine aykırılık oluşturmaktadır. Tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

## BULGU 8: Faaliyet Raporunda Yer Alan Göstergelerden Bazılarının Geçerlilik/İkna Edicilik Kriterini Karşılamaması

Faaliyet Raporunda yer alan hedef ve göstergelerin Geçerlilik/İkna Edicilik Kriteri açısından değerlendirilmesi sonucunda; bazı performans göstergelerinin bu kriteri sağlamadığı tespit edilmiştir.

2018 yılına ait Performans Programında yer alan hedef ve göstergelerden 63 adedi öngörülen seviyenin altında gerçekleşmiştir. Negatif yönlü gerçekleşme bulunan performans göstergelerinden 31 adedi hakkında idare tarafından nedenler ileri sürülmüş olmasına rağmen

bunlardan 17 adedi ikna edici olarak kabul edilmiştir. Öngörülen miktarın altında gerçekleşme meydana gelen göstergelerden 14 adedinin nedenlerinin Geçerlilik/İkna Edicilik Kriterini sağlamadığı düşünülmektedir. Bu göstergeler ve idare tarafından ileri sunulan nedenlerden bir kısmı aşağıda yer almaktadır.

**Tablo 7: Geçerlilik/İkna Edicilik Kriterini Sağlamayan Hedef ve Göstergeler**

| | |
|---|---|
| **Performans Hedefi 4.3.1** | Hibe projelerinin başvuru ve yürütüm aşamalarındaki kurumsal kapasitenin arttırılması |
| **Göstergeler** | Sunulan projelerin kabul edilme oranı |
| **Performans Programında Öngörülen Miktar** | 20% |
| **Faaliyet Raporunda Gerçekleşen Miktar** | 15% |
| **İdare Tarafından Belirtilen Neden** | 2018 yılı içerisinde başvuru yaptığımız 28 projeden 15 adedi kabul edilirken, geri kalan 15 projeden 9'u red edilmiş olup 4'ünün değerlendirmesi devam etmektedir |
| **Geçerlilik Kriterini Sağlamama Nedeni** | Projelerin kabul edilmemesine ilişkin açıklayıcı herhangi bir bilgi bulunmamaktadır |
| **Performans Hedefi 6.1.4** | Kadınlara yönelik projeler gerçekleştirmek |
| **Göstergeler** | Kadın sığınma evi tamamlanma oranı |
| **Performans Programında Öngörülen Miktar** | 50% |
| **Faaliyet Raporunda Gerçekleşen Miktar** | 0% |
| **İdare Tarafından Belirtilen Neden** | Kadın sığınma evi ile ilgili olan hedef Fen İşleri müdürlüğüne ait olduğundan dolayı gerçekleşen hedef % 0 yazılmıştır. |
| **Geçerlilik Kriterini Sağlamama Nedeni** | Fen İşleri Müdürlüğüne ait Performans Sonuçları Tablosunda da göstergeyle ilgili herhangi bir bilgi bulunmamıştır. |
| **Performans Hedefi 14.1.2** | Katı atık hizmetlerinin gerçekleştirilmesi |
| **Göstergeler** | Katı atık transfer istasyonlarından depolama alanına nakledilen katı atık miktarı |
| **Performans Programında Öngörülen Miktar** | 130 ton/gün |
| **Faaliyet Raporunda Gerçekleşen Miktar** | 120 ton/gün |
| **İdare Tarafından Belirtilen Neden** | Katı atık transfer istasyonlarından depolama alanına nakledilen katı atık miktarının gerçekleşme durumunun hedeflenenden az olmasının sebebi çıkan katı atık miktarının yaz ve kış aylarında |

www.balioglu.net

| | |
|---|---|
| | artma ve azalma eğiliminde olduğundan dolayıdır. |
| **Geçerlilik Kriterini Sağlamama Nedeni** | Performans Programı yıllık dönemler itibariyle hazırlandığı için mevsimsel değişikliklerin yıl içindeki toplam miktarı değiştirmeyeceği düşünülmektedir. |

***Kamu idaresi cevabında;*** 2019 yılı Faaliyet Raporu hazırlanırken göstergelerin geçerlilik/ikna edicilik kriterini karşılamasının sağlanacağı bildirilmiştir.

***Sonuç olarak*** İdare, bulguda yer alan tespitin düzeltilmesine ilişkin girişimlerde bulunacağını bildirmiş olup; tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde de izlenecektir.

## D. Faaliyet Sonuçlarının Ölçülmesi Ve Değerlendirilmesi

www.balioglu.net

**BULGU 9: Performans Bilgisinin Sağlıklı Bir Şekilde Üretilmesini Sağlayacak Bir Sistemin Kurulmamış Olması**

Kamu İdarelerince Hazırlanacak Performans Programları Hakkında Yönetmeliğin, "Tanımlar" başlıklı 3 üncü maddesinde; Kamu idarelerinin stratejik planlarında yer alan amaç ve hedeflerine ulaşmak için program döneminde gerçekleştirmeyi planladıkları çıktı-sonuç odaklı hedeflerin "Performans Hedefi", performans hedeflerine ulaşılıp ulaşılmadığını ya da ne kadar ulaşıldığını ölçmek, izlemek ve değerlendirmek için kullanılan ve sayısal olarak ifade edilen araçların ise "Performans Göstergesi" olduğu ifade edilmektedir. Bu nedenle performans bilgisinin üretilmesine imkan sağlayan veri kaynaklarının güvenilirliği ve işlevsel bir veri kayıt sistemin varlığı büyük önem arzetmektedir.

Park ve Bahçeler Müdürlüğünün sorumluluğunda olan ve aşağıdaki tabloda gösterilen hedefler veri kayıt sistemlerinin varlığı ve güvenilirliğini test etmek için seçilmiştir.

**Tablo 7: Veri Kayıt Sisteminin Varlığına ve Güvenilirliğine İlişkin Örnek**

| **Veri Kaynağı:** Park ve Bahçeler Müdürlüğü | **Göstergeler** |
|---|---|
| **Stratejik Hedef 14.3:**<br>Yeşil Alanların İyileştirilmesi | Dikilen ağaç sayısı: 300 |
| **Performans Hedefi:**<br>Yeşil Alanların Nicelik Olarak Geliştirilmesi | Görsel zenginliğin artırılması amacıyla |

| | |
|---|---|
| | dikilen çiçekli bitki sayısı: 200.000 |
| **Stratejik Hedef 14.3:**<br>Yeşil Alanların İyileştirilmesi | Bakımı yapılan yeşil alan miktarı: 650.000 m² |
| **Performans Hedefi:**<br>Mevcut Yeşil Alanların ve Parkların İyileştirilmesi | Yenilenen mevcut çim alanı miktarı: 2.000 m² |

Park ve Bahçeler Müdürlüğü sorumluluğunda olan ve yukarıda örnek olarak seçilen hedeflerin nasıl ölçüldüğü ile ilgili olarak birim personeli ile yapılan görüşmeler sonucunda, ilgili personeller tarafından gerekli sayım ve ölçümlerin yapıldığı ve bu doğrultuda alınan bilgilerin Excel programında takip edildiği anlaşılmıştır.

Güvenilir bir performans bilgisinin üretilmesi, veri kayıt sistemi süreçleri ve bu süreçlere ilişkin sorumlulukların yazılı olarak belirlenmiş olmasını ve sorumlu personele gerekli eğitim ve donanım imkanının sağlanmış olmasını gerektirmesine rağmen, performans bilgisinin üretilmesine ilişkin süreçlerin ve bu süreçlere ilişkin görev ve sorumlulukların yazılı olarak belirlenmediği görülmüştür.

Bu itibarla, Kurumun performans bilgisinin sağlıklı bir şekilde üretilmesini sağlayacak, üst yönetim tarafından onaylanmış bir sistem ve performans bilgisinin nasıl üretileceğini düzenleyen bir politika, plan veya mevzuat düzenlemesi bulunmadığından, her birim kendisi ile ilgili olan performans hedeflerini ölçmek ve raporlamak için bir yöntem geliştirmekle birlikte, sağlıklı bir veri kayıt sisteminin bulunmadığı değerlendirilmektedir.

***Kamu idaresi cevabında;*** Belediyede sağlıklı bir veri kayıt sisteminin oluşturulmasının sağlanacağı bildirilmiştir.

***Sonuç olarak*** İdare, bulguda yer alan tespitin düzeltilmesine ilişkin girişimlerde bulunacağını bildirmiş olup; tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde de izlenecektir.

www.balioglu.net

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI
06520 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
http://www.sayistay.gov.tr

www.balioglu.net

www.balioglu.net